

Lunds universitet
Institutionen för kommunikation och medier
HT 2017

Kvinnor förklarar mansplaining

En retorisk studie av personliga vittnesmål om mansplaining

C- uppsats
Retorik
Handledare: Anders Sigrell
Författare: Julia Eriksson

Abstract

Föreliggande uppsats undersöker personliga vittnesmål publicerade på en mikroblogg och behandlar det förhållandevis nyligen myntade begreppet mansplaining. Syftet är att studera vilken funktion personliga vittnesmål kan fylla i strävan efter jämställdhet. För att undersöka det görs en genreanalys utifrån Carolyn R. Millers sätt att se på genre som social handling. Huvudsakliga teoretiska perspektiv är Lloyd F. Bitzer samt Millers sätt att se på retorisk situation, Karlyn Kohrs Campbells teori om retoriken i kvinnorörelsens samtalsgrupper på 70-talet samt nyare teoribildning om medvetandegörande. Det resultat som undersökningen ger upphov till är att retoriken på internetsidan delar många likheter med den feministiska retorik som Campbell beskriver men att den samtidigt har anpassat sig till såväl nya retoriska problem som omständigheter. Några anmärkningsvärda skillnader, som påverkar texternas funktion, är att retoriken i det undersökta materialet samtidigt kan tolkas som privat och offentlig samt att utvecklingen av kvinnors sociala förutsättningar påverkat såväl innehåll som stil. Enligt tolkningen som görs kan de personliga berättelserna sägas blottlägga mansplaining som ett strukturellt problem samt verka medvetandegörande. Svårigheter i att avgöra vem som utgör publiken skapar flertalet tolkningar av vittnesmålens funktion.

Nyckelord: *Retorik, genreanalys, feministisk retorik, personliga berättelser, medvetandegörande, mansplaining, Karlyn Kohrs Campbell.*

Innehåll

1. Bakgrund	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.2 Uppsatsens disposition.....	2
1.3 Tidigare forskning.....	3
2. Teoretiska perspektiv	5
2.1 Genreteori	5
2.2 Retorisk situation	6
2.3 Retorik och kön.....	7
2.4 Uppsatsens förhållningssätt till det teoretiska ramverket	12
3. Material och metod	12
3.1 Urval och material.....	12
3.2 Metod och tillvägagångssätt	12
3.2.1 Hermeneutik.....	13
3.2.2 Genreanalys.....	13
3.3 Material- och metodproblem.....	14
4. Resultat & Analys	15
4.1 Retorisk situation	15
4.1.1 Exigence.....	15
4.1.2 Audience	17
4.1.3 Constraints	17
4.2 Stil och innehåll	18
4.2.1 Feministisk retorik – en antiretorik.....	19
4.2.1.1 Privat eller offentlig kommunikation.....	19
4.2.1.2 Avsaknad av agonism	19
4.2.1.3 Avsaknad av auktoritet	20
4.2.1.4 Ospecifikt budskap.....	20
4.2.1.5 Vikten av det känslomässiga (pathos) och personliga (ethos).....	21
4.2.1.6 Självavslöjande och självreflektion	22
4.2.2 Ironi som stilgrepp	24
4.3 Funktion	25
4.3.1 Medvetandegörande.....	25
4.3.2 ”Göra våld på verklighetsstrukturer”	27
4.3.3 Göra det personliga politiskt.....	27
4.4 Sammanfattning och slutsats.....	28
5. Diskussion	31
5.1 Resultatdiskussion	31
5.2 Vidare forskning	33
5.3 Metod- och teoridiskussion.....	33
6. Sammanfattning.....	34
7. Käll- och litteraturförteckning	35
7.1 Tryckta källor.....	35
7.2 Otryckta källor	36
8. Bilagor	38

1. Bakgrund

Men Explain Things to Me är titeln på en essä skriven av den amerikanska författaren Rebecca Solnit. Essän kom att bli startskottet för vad som skulle kunna kallas en explosion av historier och diskussion kring begreppet mansplaining. Teleskopordet som är en kombination av de engelska orden ”man” - man och ”explain” - förklara, fick spridning och fäste efter publiceringen av Solnits text år 2008. I essän beskriver Solnit kortfattat hur en man på en fest förklarar för henne vad en bok hon själv har skrivit handlar om. Solnit beskriver fenomenet mansplaining som ett krig som nästan varenda kvinna utkämpar varje dag, ett krig som pågår även inom henne själv. Ett krig som innebär en övertygelse om att hon är överflödig, en inbjudan till tystnad.¹

Sedan essän publicerades har otaliga artiklar skrivits om fenomenet i internationell såväl som svensk media och år 2015 gjorde ordet mansplaining intåg i Språkrådets ordlista som ett av årets nyord. Språkrådet definierade mansplaining som ”Förklaring som ges av män till kvinnor, som förutsätts vara mindre vetande”.² Att ordet och dess innebörd blivit så uppmärksammat är kanske inte så häpnadsväckande med tanke på hur kvinnors situation ser ut runt om i världen. Trots att Sverige rankas som ett av världens mest jämställda länder³ visar statistiska undersökningar att vi fortfarande har en lång bit kvar till att nå jämställdhet mellan könen⁴. Inte minst i arbetslivet vittnar kvinnor om upplevelser av särbehandling på grund av kön.

Med anledning av detta startade Unionen, Sveriges största fackförbund på den privata arbetsmarknaden, för ett år sedan en kampanj med namnet Mansplainingakuten. Syftet med kampanjen var att ge kvinnor möjligheten att ringa in till en expertpanel och berätta om sina upplevelser av mansplaining på arbetsplatsen samt att kunna få tips och råd om hur det kan hanteras.⁵ Kampanjens panel som blev både risad och rosad världen över fick dock mest samtal

---

¹ Rebecca Solnit. *Män förklarar saker för mig*. 1 uppl. Göteborg: Daidalos, 2015, 11–14.

² Språkrådet. Institutet för språk och folkminnen. *Nyordslista 2015*. 2015.

<https://www.sprakochfolkminnen.se/download/18.3ba9edd1515c7b7a4f5278/1451282128728/Nyordslista+2015+med+logga+NY.pdf> (Hämtad 2017-12-03)

³ World Economic Forum. *The Global Gender Gap Report 2016. Top Ten*. 2016.

<http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2016/> (Hämtad 2017-12-03)

⁴ Enheten för befolkningsstatistik. Statistiska Centralbyrån. *På tal om kvinnor och män – lathund om jämställdhet 2016*. 2016. http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0201_2015B16_BR_X10BR1601.pdf (Hämtad 2017-12-06)

⁵ Unionen opinion. *Vad är egentligen mansplaining?* 2016. <https://unionenopinion.se/nyheter/vad-ar-egentligen-mansplaining/> (Hämtad 2017-11-17)

från män som ringde in och ville poängtera varför kampanjen var onödig och vidare förklara hur det ”egentligen ligger till”.⁶

Kritiker menar att ordet mansplaining enbart är en härskarteknik för kvinnor att ta till gentemot män, men med tanke på den våg av berättelser som uppkommit från kvinnor efter att uttrycket blev känt kan man konstatera att det är ett begrepp som saknats och som nu fyller en semantisk lucka för det förtryck många kvinnor upplever såväl på arbetsplatsen som i övriga livet. Icke desto mindre ifrågasätter ett flertal personer huruvida mansplaining är ett existerande problem. Detta är emellertid en uppsats som undersöker vittnesmål skrivna av kvinnor som upplevt sig ha blivit utsatta för mansplaining och utgångspunkten är således att fenomenet mansplaining är reellt samt uppfattas som ett problem.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att studera personliga berättelser om mansplaining utifrån ett retorikteoretiskt perspektiv för att förstå vilken funktion personliga vittnesmål om fenomenet kan fylla i strävan efter jämställdhet mellan könen. Följande frågeställningar kommer vara vägledande i arbetet:

Vilka gemensamma drag gällande stil, innehåll och retorisk situation går att finna det empiriska materialet?

Hur förhåller sig det empiriska materialet till feministisk retorik som genre?

Vilken funktion kan personliga vittnesmål om mansplaining ha i det fortsatta arbetet för jämställdhet?

1.2 Uppsatsens disposition

Inledningsvis introduceras tidigare forskning rörande mansplaining sett ur andra perspektiv än det retoriska samt för uppsatsen betydelsefulla akademiska bidrag till feministisk retorik. Därefter ges en presentation av de huvudsakliga teoretiska perspektiv som ligger till grund för uppsatsen. Med en fot i genreteori och den andra i teorier om feministisk retorik sätts läsaren in i de begrepp och strategier som behandlas i analysen och senare diskussionen. Medvetandegörande samt strategier som använts av kvinnorörelsen genom historien ges en närmre introduktion, då dessa är centrala i analysen. I material och metod introduceras den

---

⁶ Marina Ferhatovic. *Mansplainingslinjen blev nedringd – av förklarande män*. Göteborgsposten. 2016-11-21. <http://www.gp.se/nyheter/sverige/mansplainingslinjen-blev-nedringd-av-forklarande-män-1.3976495> (Hämtad 2017-11-15)

utvalda empirin och en beskrivning av genreanalys samt hermeneutik som är de metoder jag använder. I analysen ämnar jag undersöka hur de historier som utgör mitt empiriska material liknar eller skiljer sig från varandra samt hur de knyter an till tidigare teorier om personliga berättelser som strategi i den feministiska kampen. Funktionen som berättelserna kan fylla är avslutningsvis den aspekt som behandlas i analysen.

1.3 Tidigare forskning

Då begreppet mansplaining är relativt nytt har det, vad jag kunnat finna, inte gjorts någon mer omfattande forskning på temat. En av få publikationer på ämnet är Anna-Grace Kidds *Mansplaining: The Systematic Sociocultural Silencer* från 2016 - en presentation av fenomenet mansplaining och hur det påverkar kvinnor såväl som män ur ett sociologiskt och lingvistiskt perspektiv.⁷ I presentationen studeras hur kvinnor och mäns språk socialiseras till ojämlikhet under uppväxten och hur det får män att prata mer än kvinnor, oftare avbryta samt anse sina egna ord vara viktigare än kvinnors.⁸ I sin slutsats deklarerar Kidd att mansplaining är ett institutionaliserat systematiskt beteende som genomsyrar alla delar av samhället. Hon lyfter även fram att det är nödvändigt för kvinnor att kräva sin plats i kommunikationssituationer för att bryta strukturen. Hur detta ska eller kan göras går inte vidare in på och det är vid den punkten som min uppsats tar vid genom att undersöka de berättelser som kan ses som ett svar till det retoriska problemet mansplaining. En förhoppning är att resultatet av min undersökning med berättelsernas funktion i fokus skall kunna förtälja alternativ för hur strukturen kan brytas.

Forskning, teorier och litteratur om språkligt förtryck finns att hämta i både retoriken, lingvistik och samtalsforskningen. Exempelvis skriver lingvistikprofessor Deborah Tannen om mäns och kvinnors språkliga skillnader i *Gender & Discourse*⁹. Trots att boken är skriven nästan 20 år innan begreppet mansplaining blev kanoniserat tar Tannen upp flera situationer där typiskt manliga samtalsstilar kan tolkas som det vi idag kan kalla mansplaining. Tannen poängterar att det är vanligare att män avbryter i samtal samt att de gör sin samtalspartner till en passiv publik genom att hålla monolog och föreläsa.¹⁰ Den norska socialpsykologen och

---

⁷ Anna-Grace Kidd. *Mansplaining: The Systematic Sociocultural Silencer*. Student Paper, University of North Georgia, 2017.

<https://digitalcommons.northgeorgia.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1681&context=ngresearchconf>

⁸ Kidd, 2017, 3.

⁹ Deborah Tannen, *Gender & Discourse*. New York: Oxford University Press, 1994.

¹⁰ Tannen, 1994, 125-126.

politikern Berit Ås bidrag om härskartekniker är också texter som kan anses ha hjälpt oss att upptäcka språkligt förtryck i vardagen.¹¹

Trots att denna uppsats inte är någon djupdykning i utövandet av mansplaining som sådant är tidigare forskning gällande sexism i språket av intresse eftersom det är först när vi kan sätta fingret på vad problemet vi upplever är för någonting som vi kan lägga upp en handlingsplan för att bryta de förtryckande strukturerna.

Många (framför allt kvinnliga) retorikforskare har skrivit om de strategier som kvinnor har utvecklat för att göra sig hörda i offentligheten. I uppsatsens teorikapitel ges en genomgång av några sådana strategier med särskilt fokus på *consciousness-raising* – vilket jag i uppsatsen kommer referera till som medvetandegörande. De flesta av dessa texter är skrivna innan millennieskiftet och man kan konstatera att senare forskning inom det område som kan benämnas som feministisk retorik är en bristvara.

Inom ämnet retorik har det de senaste åren skrivits flera kandidatuppsatser med feminism eller kvinnors retorik som tema. Exempelvis skrev Anna Bjur 2013 uppsatsen *En ensam kvinna är bara en slav, men tusen systrar kan ställa krav*, i vilken hon jämförde retoriken i tre nutida feministiska tidskrifter med hjälp av Karlyn Kohrs Campbells teori om kvinnorörelsens retorik. I sin slutsats konstaterar hon att den feministiska retoriken har förändrats i takt med att teoribildningen om feminism utvecklats. Hon menar att det idag inte går att se feminism som en sammanhållen rörelse, utan att det finns flera riktningar och att den även har kommit att inkludera fler perspektiv, exempelvis queerfeminism.¹² Hon konstaterar att trots skillnader i det undersökta materialet är det medvetandegörande som Campbell lyfter som ett utmärkande stildrag fortfarande lika aktuellt. Avslutningsvis ställer hon sig frågan hur den feministiska retoriken utvecklas när arenorna för att sprida feminismens budskap blir fler och mer lättillgängliga, exempelvis i och med det utbredda användandet av sociala medier och andra digitala plattformar.

---

¹¹ Berit Ås. ROKS. *De fem härskarteknikerna*. 2012.

¹² Anna Bjur. *En ensam kvinna är bara en slav, men tusen systrar kan ställa krav - En komparativ analys av tre svenska feministiska tidskrifter med utgångspunkt i Karlyn Kohrs Campbells teori om kvinnorörelsens retorik*. Kandidatuppsats, Uppsala universitet, 2013.

Där Bjur avslutar plockar jag upp tråden och hoppas på att kunna bidra till forskningen om den feministiska retorikens utveckling såväl som personliga vittnesmåls relevans i den feministiska kampen med min uppsats som undersöker kvinnors retoriska bidrag i ett internetforum.

2. Teoretiska perspektiv

2.1 Genreteori

Den retoriska genreteorin grundar sig i antagandet om att situationer med liknande karaktäristiska drag ger upphov till en viss typ av retorisk respons.¹³ Vilka komponenter en sådan retorisk situation utgörs av redogörs för i kapitlet *Retorisk situation* nedan. Syftet med att analysera en retorisk artefakt med ett genreteoretiskt perspektiv är att upptäcka likheter i retoriska mönster vid återkommande situationer.¹⁴ Genom att upptäcka sådana mönster i samhällets kommunikation kan vi skapa oss en förståelse för vilka retoriska situationer som är centrala idag samt vilka som återkommer, försvinner eller förändras i takt med att samhället utvecklas.¹⁵

Det ursprungliga begreppet genre kommer av franskan och används för att beskriva innehållsliga och stilistiska likheter som tillsammans utmärker en typ av konstnärlig framställning.¹⁶ Sett till användning av genrebegreppet genom retorikens historia är det även på ett liknande sätt som Aristoteles initialt använde begreppet för att klassificera tal i den juridiska, politiska eller demonstrativa genren.¹⁷

Utveckling av såväl begreppet genre som dess användning för retorisk kritik gör att vi idag inte enbart använder genre för att klassificera retoriska artefakter utifrån stil och innehåll för att avgöra hur en specifik retorisk situation ger upphov till en specifik respons. Campbell och Jamiesson är några av de forskare som bidragit till att utvidga begreppet genre för användning i retorisk kritik och menar att utöver likheter i stil, innehåll och situerade villkor är det den

---

¹³ Sonja K. Foss. *Rhetorical Criticism - Exploration and Practice*. Uppl 4. Long Grove: Waveland Press, 2009, 137.

¹⁴ Foss, 2009, 137.

¹⁵ Maria Dahlin. Retorisk genreanalys. I *Retorisk kritik - teori och metod i retorisk analys*. Otto Fisher, Patrik Mehrens & Jon Viklund (red.), 163 -176. Ödåkra: Retorikförlaget, 2014, 163.

¹⁶ Genre. *Nationalencyklopedin*. 2017. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/genre> (Hämtad 2017-12-06)

¹⁷ Foss, 2009, 138.

interna dynamiken, alltså hur elementen förhåller sig till varandra, som ligger till grund för en genre.¹⁸

Carolyn Miller argumenterar i artikeln *Genre as Social Action* utifrån Campbell & Jamiessons bidrag till genreteori för att genre skall ses som ett pragmatiskt begrepp som kan användas för att undersöka länken mellan returns intention och retorikens effekt. Genreanalysen kan alltså hjälpa oss att se vilken funktion analysmaterialet fyller i en större kontext och därmed vilken handling den syftar till och kan åstadkomma.¹⁹

Just funktionsperspektivet av genre är av stort intresse i den analys jag ämnar göra av personliga berättelser kring fenomenet mansplaining. Jag kommer inledningsvis undersöka den retoriska situationen för att därefter söka likheter i texterna med avseende på stil och innehåll. Avslutningsvis studeras den interna dynamiken mellan de tre elementen för att kunna säga någonting om texternas funktion samt vilken handling de kan generera.

2.2 Retorisk situation

Retorik är situerad, vilket innebär att den retorik som skapas alltid förhåller sig till en retorisk situation. Bitzer ställer upp tre villkor vilka en situation måste leva upp till för att klassas som en retorisk situation. Det första villkoret kallar han *exigence* - översatt till svenska: det påträngande problemet, vilket han definierar som de omständigheter vilka kan modifieras positivt genom diskursen.²⁰ Ett, för denna uppsatsen, iögonfallande exempel på ett påträngande problem i en retorisk situation beskriver han som följande:

“Suppose that a man’s acts are injurious to others and that the quality of his acts can be changed only if discourse is addressed to him; the exigence - his injurious acts - is then unmistakably rhetorical.”²¹

---

¹⁸ Karolyn K. Campbell & Kathleen H. Jamieson, Form and Genre in Rhetorical Criticism. An Introduction. I *Form and Genre. Shaping Rhetorical Action*, Karolyn K. Campbell, & Kathleen H. Jamieson (red.), 9-32. Falls Church: The Speech Communication Association, 1978, 19-20.

¹⁹ Carolyn R. Miller, Genre as social action. *Quarterly Journal of Speech*. V. 70 I. 2. 1984, 153.

²⁰ Lloyd F. Bitzer, The Rhetorical Situation. *Philosophy and Rhetoric*. Vol 1, 1968, 1-14.

²¹ Bitzer, 1968, 7.

Det andra villkoret är *audience* - publiken. Den retoriska publiken måste till skillnad från exempelvis en konsertpublik, kunna verka som ”*mediators of change*”. Detta innebär att publiken måste ha möjlighet att påverkas av diskursen och därigenom kunna bidra till den förändring som retoriken uppmanar till.²² Det tredje och sista villkoret som Bitzer ställer upp är *constraints* - de begränsande omständigheterna, vilka kan utgöras av personer och händelser likväl som objekt och relationer. De begränsande omständigheterna kan ha bakomliggande orsaker såsom attityd, tradition eller intresse och tillhör den retoriska situationen därför att de har kraft att påverka den retoriska publikens val och möjlighet att handla på det sätt som det påträngande problemet kräver. Vidare menar Bitzer att de begränsande omständigheterna kan delas in i 1) De begränsningar som retorik och dennes metod själv utgör; personliga förutsättningar, karaktär och argument; och 2) De begränsande omständigheter som finns utanför retorik.²³

Millers definition av genre utgår som nämnt ovan från relationen mellan den retoriska handlingens funktion och den retoriska situationen. Hon ställer sig dock kritisk till Bitzers beskrivning av *exigence*, eftersom hon menar att hans definition av begreppet får det att framstå som att den retoriska handlingen som svar till ett påträngande problem är deterministisk – det vill säga att retorikens respons till en situation framstår som förutbestämd och förblir opåverkad av retorikens möjlighet att välja hur hon skall respondera till ett givet problem.²⁴ Vidare poängterar Miller att när vi talar om återkommande retoriska situationer är det varken den materialistiska aspekten eller subjektiv uppfattning av situationen som är av betydelse. Miller antar istället ett socialkonstruktivistiskt sätt att se på retorisk situation och menar att upprepningen av sådana situationer som frammanar respons skall förstås som ett intersubjektivt fenomen och en social händelse som skapas av människor genom en kollektiv tolkningsprocess, byggd på uppfattade likheter med tidigare upplevda situationer.²⁵

2.3 Retorik och kön

För att kunna säga någonting om den retoriska situationen, ur vilken de personliga berättelser om mansplaining, uppstått, krävs det att läsaren är införstådd med att fenomenet mansplaining

---

²² Bitzer, 1968, 8.

²³ Ibid, 8.

²⁴ Miller, 1984, 155-156.

²⁵ Ibid, 156.

kan ses som ett uttryck för den patriarkala struktur som genomsyrar hela vårt samhälle.²⁶ Vetenskapen om den skeva maktbalansen där det manliga könet är överlägset det kvinnliga könet grundar sig i teorier om att kön är något som konstrueras socialt.²⁷ I följande teorikapitel vill jag ge en introduktion till kön och retorik samt till de retoriska strategier kvinnor behövt utveckla och använda sig av för att skapa sig en röst, genom den feministiska rörelsens historia. I delkapitlet om *consciousness-raising* ges en redogörelse för medvetandegörande och personliga berättelsers betydelse i den feministiska kampen, vilket ligger till grund för min analys längre fram.

Retoriken har länge varit en domän endast för männen. Inte förrän relativt nyligen har kvinnor, dels kunnat delta i retorikutbildning och dels fått möjligheten att uttrycka sig offentligt.²⁸ Att retoriken som ämne har en så maskulin tradition beror mycket på att scenen för retoriken har varit offentligheten och att de platser där maktutövning sker är en scen som historiskt sett har varit till för män.²⁹ Nedan följer några av de mest utmärkande dragen i den kanoniska retoriken för att ge en bakgrund till vad det är kvinnorörelsens retorik har haft att förhålla sig till. För det första har retoriken genom historien tagit plats i det offentliga rummet och riktat sig till medborgare med möjlighet att handla i den riktning retorn önskat. För det andra lyfts i den klassiska retoriken samhällets värdegrunder och dess intressekonflikter. I och med detta kan den ses som agonistisk, alltså som en meningssstrid. Oftast är det en ledare eller person med makt som har rätt att nyttja retoriken i offentligheten vilket gör den klassiska retoriken auktoritativ. Att den är auktoritativ leder i sin tur till att den som talar ämnar forma publikens vilja och känslor genom att övertyga den om att talarens världsbild är den rätta. Därför kan den klassiska retoriken också sägas vara starkt persuasiv.³⁰

Karlyn Kohrs Campbell som blev en av de första teoretiker att utmana den klassiska retoriken och avsaknaden av kvinnor i dess sfär skriver i sin artikel *Kvinnorörelsens retorik: en oxymoron* om de retoriska strategier kvinnor utvecklade i sin strävan efter "kvinnans frigörelse". Campbell konstaterar redan i sin inledning att dåtidens kvinnorörelse, som hon skriver om inte hade något definierat program eller uttalat politiskt syfte. Med anledning av de frågetecken kring hur och

---

²⁶ Marie Evertsson. *Kön. I Ett delat samhälle – makt, intersektionalitet och social skiktning*, Christofer Edling & Fredrik Liljeros (red.), 50-73. 2 uppl. Stockholm: Liber, 2016, 50.

²⁷ Ibid, 54.

²⁸ Brigitte Mral. *Talande kvinnor*. 2 uppl. Ödåkra: Retorikförlaget, 2011, 10.

²⁹ Brigitte Mral & Lennart Hellspång. Tema: Retorik & Genus. *Rhetorica Scandinavica* no 27 2003, 4.

³⁰ Lennart Hellspång. Klassikerintro. *Rhetorica Scandinavica* no 27 2003, 10-12.

vad kvinnor skulle kommunicera både med varandra och med omgivning utåt är det kvinnorörelsens samtalsgrupper som bildades under den tiden som Campbell ägnar sin analys åt.³¹ Genom sin text argumenterar Campbell för att kvinnorörelsens retorik kan ses som en egen genre på grund av dess utmärkande stilistiska och innehållsliga drag.³²

De utmärkande innehållsdrag hon främst lyfter fram är kravet på social, juridisk och ekonomisk jämlikhet för kvinnor. Att uttala detta krav under tiden artikeln skrevs blottade en moralkonflikt som fanns mellan USA:s demokratiska grundvärden och den snäva kvinnoroll som rådde då. På ena sidan av konflikten stod vad som Campbell definierar som de viktigaste värdena i USA:s kultur: att prestera, att lita på sig själv och att vara oberoende. På andra sidan om konflikten fanns (finns) de lagar, institutioner och normer som tvingade kvinnor att vara beroende, att stanna i hemmet och att anses sämre och mindre kloka än män³³. Att som kvinna under denna tid vara en retorisk aktör var alltså i sig ett brott mot den kvinnliga könsrollen och att begära jämställdhet mellan könen var en radikal tanke som skulle kräva enorma sociala förändringar för att realiseras.³⁴

De utmärkande retoriska stildragen i kvinnorörelsen beskriver Campbell som tämligen antiretoriska i jämförelse med den klassiska retoriken. Anledningen till det menar hon hänger ihop med det innehållsliga såväl som med feminismens grundläggande mål: självbestämmande för kvinnor. Det mest framträdande stilistiska drag är det som Campbell kallar för medvetandegörande. Den typ av medvetandegörande som beskrivs i artikeln innefattar möten i små grupper där kvinnor delar personliga erfarenheter och känslor. Det antiretoriska i det här är att det inte finns någon tydlig ledare, ingen retor och ingen (passiv) publik - så som det annars sett ut i retorikhistorien. I samtalsgrupperna är alla deltagare experter på sina egna berättelser och målet är att skapa en medvetenhet hos gruppen samt en förståelse för att det som kvinnorna tidigare kan ha upplevt som sina egna brister eller individuella problem kan ses som något gemensamt och delat. I den process av medvetandegörande som beskrivs framträder de drag som Campbell benämner som utmärkande för den feministiska retoriken som genre: framhållning av personliga erfarenheters giltighet, känslor, självkänedom, självkritik samt vikten av det dialogiska. Det större målet med medvetandegörandet är att göra det personliga

---

³¹ Mral & Hellspong, 2003, 13.

³² Karlyn Kohrs Campbell. Kvinnorörelsens retorik: en oxymoron. *Rhetorica Scandinavica* no 27 2003, 19.

³³ Campbell, 2003, 19.

³⁴ Ibid, 22.

politiskt.³⁵ Det känslomässiga, personliga och dialogiska är dock inte det enda som utmärker stilen i den feministiska retoriken. Konfrontativa och utmanande strategier användes också för att angripa normer, kulturen och de könsroller som rådde. Campbell beskriver det som att dessa konfrontativa strategier, som exempelvis kunde ta sig uttryck i texter som förespråkade manshat eller som kritiserade romantisk kärlek, syftade till att “göra våld på verklighetsstrukturen”.³⁶

Stacey Sowards och Valerie Renegar utvecklar i *The Rhetorical Functions of Consciousness-Raising in Third Wave Feminism* Campbells teori om medvetandegörande. Tesen de för är att processen av medvetandegörande har förändrats i och med att de sociala förhållandena för kvinnor utvecklats och att de problem kvinnor möter idag ser annorlunda ut.³⁷ För att utveckla sitt resonemang undersöker de den ambivalenta grupp som utgör det vi idag kallar för tredje vågens feminism. Precis som Campbell noterade att kvinnorörelsen under 70-talet inte hade något definierat program eller enhetligt politiskt tillvägagångssätt menar Sowards och Renegar att anhängare av tredje vågens feminism består av en yngre generation utan kollektiv identitet. Tredje vågens feminism kännetecknas snarare av sin mångfald, inkludering och kritik av den binära könsuppdelningen vilka tillsammans skapar en intersektionell feminism. Trots avsaknad av gemensam partilinje kan ändå sägas att det som är talande för de flesta inom gruppen är att de använder sig av den andra feministvågens idéer och erfarenheter och anpassar tidigare utvecklade strategier till dagens kulturella och sociala kontext.³⁸

Trots att många av tredje vågens feminister tampas med de förtryck Campbell beskriver: negativ självbild, begränsning till hemmet och förtryck från män i sin närhet finns det många unga feminister idag som har en annan självbild än den Campbell beskriver, som inte tillbringar sina liv i separata rum skilda från andra kvinnor utan omges av andra likasinnade och stödjande kvinnor. Mot denna bakgrund menar Sowards och Renegar att det som utgör ett retoriskt problem för tredje vågens feminister är att förhålla sig till de nya möjligheter som utbreds för dem men som samtidigt skapat nya barriärer. Ett problem menar de är att med anledning av feminismens framgångar uppfattar många att problemet med ojämställdhet idag är löst. Att kvinnor idag har helt andra rättsliga, ekonomiska och sociala möjligheter än på 70-talet gör att förtrycket kan ta sig uttryck i mer subtila former som är svåra att upptäcka. Detta gör att en av

---

³⁵ Campbell, 2003, 23-24.

³⁶ Ibid, 28.

³⁷ Stacey K Sowards & Valerie R Renegar. The Rhetorical Function of Consciousness-Raising in Third Wave Feminism. *Communication Studies*. Vol. 55 no 4, 2004, 535.

³⁸ Ibid, 2004, 538.

de uppgifter dagens feminister måste ta sig an är att bevisa att feminismen fortfarande behövs genom att visa på ojämlikheter i samhället.³⁹ Ett annat problem som lyfts av tredje vågens feminister är att den tidigare kvinnorörelsen har varit exklusiv och egentligen bara inkluderat vita medelklasskvinnor. I tredje vågens feminism finns det alltså en strävan att inkludera även kvinnor med annan socioekonomisk, etnisk och kulturell bakgrund.⁴⁰

Dagens användning av medvetandegörande som strategi tar sig fortfarande i stor utsträckning uttryck genom delandet av personliga erfarenheter. Den anmärkningsvärda skillnaden är i vilken form detta sker. Till skillnad från det Campbell skriver om små organiserade grupper av kvinnor som uppmanades att dela med sig av upplevelser och känslor inom den slutna gruppen delas idag dessa berättelser i stor utsträckning i offentliga texter, i böcker och tidningar, i massmedia, populärkultur och i skolmiljön.⁴¹ Detta gör att vittnesmål om förtryck och delgivandet av personliga erfarenheter kan nå en större publik än tidigare. Även om grupsamtalet fortfarande kan ske mellan vänner och kvinnliga kollegor erbjuder den mer offentliga spridning av personliga berättelser ett bredare perspektiv och mer mångsidiga feministiska idéer för kvinnor att ta del av.⁴² Den retoriska funktion de personliga berättelserna fyller idag sammanfattar Soward och Renegar som en typ av katarsis för den som författat berättelsen medan det för läsaren blir en chans att förstå mångfalden av kvinnors upplevelser av förtryck.

Medvetandegörande som strategi knyter an till den nya syn på retorik som Sonja K Foss och Cindy L. Griffin utvecklat och som de kallar för inbjudande retorik. De menar att inbjudande retorik kan ses som ett alternativ till de persuasiva strategier som kännetecknar den klassiska retoriken. I denna nya syn på retorik bjuder retorn in publiken till att ta del av talarens perspektiv. Genom öppenhet från såväl publik som talare kan en gemenskap baserad på jämlikhet och självbestämmande skapas.⁴³ Att dela med sig av sina perspektiv utan att ha målet att ändra sin publik är ett av de utmärkande dragen för den retorik Campbell beskriver utvecklades i kvinnorörelsens samtalsgrupper.

---

³⁹ Stacey K Sowards & Valerie R Renegar. The Rhetorical Function of Consciousness-Raising in Third Wave Feminism. *Communication Studies*. Vol. 55 no 4, 2004, 539.

⁴⁰ Ibid, 541.

⁴¹ Ibid, 547.

⁴² Ibid, 542.

⁴³ Sonja K. Foss & Cindy L Griffin. Beyond Persuasion: A Proposal for an Invitational Rhetoric. I *Landmark Essays on Rhetoric and Feminism 1973-2000*, Cheryl Glenn & Andrea A. Lunsford (red.), 209-227. New York: Routledge, 2014, 212.

2.4 Uppsatsens förhållningssätt till det teoretiska ramverket

Den första mer deskriptiva frågan besvaras med hjälp av genreteori för att undersöka likheter i den retoriska situationen, innehåll och stil. Gällande *exigence* i den retoriska situationen används Millers sätt att se på det retoriska problemet som en kollektiv tolkning av en återkommande situation. Bitzers teori om publik och omständigheter används som ett komplement för att förstå varför retoriken i forumet utformats som den gjort. Förståelse av begränsningar och publik hjälper senare i uppsatsen till att tolka texternas retoriska funktion. Campbells teori om utmärkande drag för den feministiska retoriken används dels som en vägledning i undersökning av stil och innehåll samt i en jämförelse för att kunna avgöra hur retoriken i mitt empiriska material liknar eller skiljer sig från dåtidens feministiska retorik. Detta är av intresse för att kunna besvara frågan om vilken funktion delgivandet av personliga erfarenheter kan ha idag.

3. Material och metod

3.1 Urval och material

Det empiriska material som utgör uppsatsens studieobjekt är ett urval av personliga berättelser om upplevd mansplaining delade av anonyma avsändare. Berättelserna är publicerade på internetsidan mansplained.tumblr.com som är en social media-plattform för “mikrobloggande” där vem som helst får bidra. Urvalet består av tio historier hämtade från hemsidans kategori “hall of shame”, där de bidrag som fått flest delningar på Tumblr finns samlade. De tio bidragen jag valt att närmare analysera är ett slumpmässigt urval av de cirka femtio som finns under kategorin “hall of shame”. Sidan startades som en reaktion på Rebecca Solnits essä om mansplaining med syftet att ge kvinnor ett forum att dela sina upplevelser på. Sedan sidan öppnades har den blivit uppmärksam i amerikanska media flertalet gånger. Tumblr-sidan pryds av rubriken “Academic men explain things to me”, men berättelserna är inte begränsade till att handla om enbart mansplaining inom akademien. Detaljer om hemsidan går närmre in på i analyskapitlet om den retoriska situationen.

3.2 Metod och tillvägagångssätt

För att nå en förståelse av de undersökta berättelsernas gemensamma funktion används en hermeneutisk infallsvinkel eftersom denna metod möjliggör en tolkning utifrån förförståelse kombinerad med teoretiska perspektiv. Därutöver passar denna kvalitativa metoden väl till mitt

material och den närläsning som görs av de tio utvalda berättelserna samt till min ansats att försöka tolka deras mening som helhet i en större kontext. Genreanalysen hjälper mig att på ett deskriptivt manér besvara frågan om likheter i materialet beträffande funktion utifrån en undersökning av dynamiken mellan stil, innehåll och retorisk situation. Utifrån topiker hämtade från Campbells beskrivning av kvinnorörelsens retorik analyseras stil och innehåll i det empiriska materialet. Ambitionen i detta steg är inte att på något sätt formulera villkor för berättelserna som en egen genre utan att lägga en grund för att besvara mina därpå följande forskningsfrågor om materialets förhållande till feministisk retorik som genre. Avslutningsvis besvaras frågan om vilken funktion de personliga vittnesmålen kan fylla i strävan efter jämställdhet.

3.2.1 Hermeneutik

Hermeneutik som metod sätter tolkningen av det empiriska materialet i fokus. Metoden grundar sig i tanken om att meningen hos helheten endast kan förstås i samband med sina delar och att delen endast kan förstås utifrån helheten.⁴⁴ Utgångspunkten i metoden är att forskaren undersöker sin empiri med ett växlande perspektiv mellan del och helhet, förförståelse och förståelse vilket beskrivs i den hermeneutiska cirkeln.⁴⁵ Alvesson och Sköldberg redogör för fyra centrala drag vilka tolkaren går igenom under processens gång: tolkningsmönster, text, dialog och deltolkningar. Att undersöka texten på mikronivå samt se dess delar som meningsfyllda symboler kan erhålla en djupare förståelse för texten som helhet. Förförståelsen av texten väcker frågor hos den som tolkar vilket bidrar till ett dialogiskt förhållningssätt till den undersökta texten. Under arbetets gång skapar sig forskaren deltolkningar vilka tillsammans skapar förståelsen för helheten, vilket är den process Alvesson och Sköldberg refererar till som tolkningsmönster.⁴⁶

3.2.2 Genreanalys

Analysen i uppsatsen vilar på Millers sätt att se på genre som social handling. Genom att fokusera på vilken handling retoriken önskar åstadkomma kan genre fungera som en indikator på sociala mönster, och alltså visa hur samhället agerar som ett kollektiv.⁴⁷ Trots att förhållandet

---

⁴⁴ Mats Alvesson & Kaj Sköldberg, *Tolkning och reflektion – Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur, 2008, 193.

⁴⁵ Alvesson & Sköldberg, 2008, 212.

⁴⁶ Ibid, 204 -205.

⁴⁷ Miller, 1984, 155.

mellan retorikens funktion och den retoriska situationen ligger i fokus är det av vikt att undersöka relationen mellan artefaktens stil, innehåll och retoriska situation för att kunna säga någonting om det mål texten strävar efter.

3.3 Material- och metodproblem

Då mansplaining är ett relativt nytt begrepp kan definitionen av ordet skilja sig något för olika individer, vilket i denna uppsats kan utgöra ett metodproblem. Under fliken "info" på den hemsida där de historier som utgör mitt empiriska material finns publicerade, uttrycker administratören för hemsidan att de inte ser det som sin uppgift att avgöra just vilka historier som utgör en beskrivning av hemsidans definition av mansplaining. Istället låter de publicera historier av olika innehållslig karaktär och ger berättaren ansvaret att själv avgöra om den upplevda händelsen faller under kategorin mansplaining.⁴⁸ I en uppsats där jag ämnar finna gemensamma drag historierna emellan kan detta bli problematiskt. Att mitt urval av historier sannolikt inte är representativt för alla historier om mansplaining faller även in under samma problem. Men trots eventuella olikheter i definitionen av ordet och trots mitt urval är delgivandet av personliga berättelser som strategi ett stort fokus i uppsatsen, och just detta krav uppfyller trots allt alla artefakter. Att berättelserna är anonyma och besökare till hemsidan inte har någon inblick i hur urvals- och publiceringsprocessen ser ut gör att berättelsernas äkthet kan ifrågasättas.

Mitt antagande om att de historier som delats på hemsidan utspelar sig i en amerikansk kontext kan ses som ett metodproblem då jag i uppsatsen försöker dra allmängiltiga slutsatser om mansplaining och vittnesmål om problemet. Jag vill därför reservera mig för att jämställdhetsdiskursen, doxa samt den feministiska rörelsen kan se olika ut i Sverige och USA och att detta kan påverka både vilka situationer som uppstår samt hur de uppfattas.

Avslutningsvis vill jag poängtera att min analys utgör en möjlig tolkning av historierna, av den upplevelse som beskrivs samt av berättelsernas funktion. Min förståelse för problemet har med stor sannolikhet färgat resultat och en annan uppsatsförfattare hade kunnat komma fram till en annan slutsats.

---

⁴⁸ Tumblr. <http://mansplained.tumblr.com/info> (Hämtad 2017-11-05)

4. Resultat & Analys

Nedan följer analys av mitt empiriska material samt resultat av min undersökning. Inledningsvis analyseras den retoriska situationen som gemensam för berättelserna. Därefter följer ett längre avsnitt om stil och innehåll som besvarar både min första fråga i avseende på likheter i stil och innehåll samt retoriken i berättelsernas förhållande till feministisk retorik som genre. Den interna dynamiken mellan stil, innehåll och retorisk situation analyseras löpande och har således inte en egen rubrik. Avslutningsvis tas funktionsaspekten upp utifrån teori om medvetandegörande samt några av de utmärkande dragen för kvinnorörelsens retorik.

Under rubriken "bilagor" finns berättelserna som utgör uppsatsens empiriska material i sin helhet numrerade från 1-10. Genom analysen hänvisas läsaren till det nummer som tilldelats respektive berättelse för att det skall bli enklare att följa texten. Läsaren uppmanas ta del av berättelserna för att enklare kunna följa resonemanget genom analysen.

4.1 Retorisk situation

4.1.1 Exigence

I ett försök att beskriva det retoriska problem som gett upphov till de berättelser som undersöks i analysen utgår jag ifrån Millers sätt att se på *exigence* som en typ av upprepning av en social händelse vilken vi uppfattar utifrån likheter med tidigare upplevda situationer och som ges betydelse genom en kollektiv tolkningsprocess.⁴⁹ Det går alltså inte att se till en upprepad plats, person eller objekt. Scenerna där de olika berättelserna utspelar sig skiljer sig nämligen markant ifrån varandra; någon utspelar sig på ett flygplan, någon vid en swimmingpool och en annan i en akademisk miljö. Det är alltså inte i någon fysisk plats det upprepade problemet har sin kärna, och detta är därmed inte av intresse när det kommer till upprepade situationer. Det är inte heller samma man som utfört handlingen och den mansplaining som beskrivs i de olika berättelserna behandlar inte samma ämne. De olika teman för mansplaining i berättelserna kommer mer ingående förklaras i analysdelen om stil och innehåll. Det jag istället argumenterar för är att det gemensamma i det *exigence* som gett upphov till berättelserna är kvinnorna som författat vittnesmålets gemensamma förståelse för begreppet mansplaining samt den av att det är en man som utfört handlingen.

---

⁴⁹ Dahlin, 2014,166.

Gällande den första aspekten: gemensam förståelse för betydelsen av att det är en man som utfört handlingen, så kan man utgå ifrån att de som söker sig till sidan för att dela med sig av sina upplevelser om mansplaining genom ordet förstår att det är en man som utför handlingen. Det är också mycket troligt att flera av de som delar berättelser på sidan har läst eller åtminstone känner till Rebecca Solnits essä *Män förklarar saker för mig* eftersom hemsidan startades som en reaktion på hennes text. Därför är det troligt att de har påverkats av essän när de har skapat sig en förståelse för begreppet, trots att Solnit inte kan tillskrivas äran som ”uppfinnare” av ordet mansplaining⁵⁰. I essän skriver hon att människor av båda könen kan orera om ovidkommande saker, men hon menar att det enligt hennes erfarenhet är män som med ett oklanderligt självförtroende gärna förklarar saker för kvinnor oavsett om de vet vad de pratar om eller inte.⁵¹ Vidare menar Solnit att det inte handlar om någon medfödd brist hos män, eller att det i sig är fel att förklara saker, utan kärnan i problemet grundar sig i en oförmåga att känna in i vilka situationer man ska förklara saker, och när man ska välja att lyssna in den man pratar med.⁵² Solnit beskriver problemet som en manlig arrogans som försvarar för kvinnor inom alla områden att uttala sig, ett sätt för män att uttrycka sin makt som begränsar kvinnor i samhället och att detta är en del av ett större djupt rotat förtryck.⁵³ I och med detta kan man, efter att ha läst Solnits essä förstå att hon kopplar mansplaining, till de patriarkala maktstrukturer som genomsyrar hela vårt samhälle. Hon poängterar alltså att det inte handlar om individuella tillkortakommanden hos kvinnan vid det tillfälle då hon blir utsatt för mansplaining och inte heller att detta är ett beteende som utförs av alla män. Om vi antar att många som sökt sig till Tumblr-sidan för att dela sin berättelse tidigare har tagit del av Solnits text är det rimligt att tro att kvinnorna som delat berättelserna har en förståelse av begreppet mansplaining som att det är en del av ett större strukturellt problem i samhället. Genom en närläsning av berättelserna har jag undersökt berättarnas gemensamma förståelse av det *exigence* som upplevd mansplaining utgör i den retoriska situationer. Sammantaget kan sägas att berättelserna delar många likheter: Kvinnorna har alla upplevt att den man som utfört mansplaining har förminskat dem eller deras kompetens. I vissa av berättelserna framgår det hur upplevelsen fått berättaren att känna, medan det i andra fall lämnas till läsaren att tolka.

---

⁵⁰ Solnit, 2015, 25.

⁵¹ Solnit, 2015, 14.

⁵² Solnit, 2015, 26.

⁵³ Solnit, 2015, 15.

4.1.2 Audience

Då mitt empiriska material utgörs av texter publicerade på internet samt med anonyma avsändare är det svårt att fastställa vilka som nås av texten. Tumblr-sidans funktion möjliggör för vem som helst att vara såväl retor som publik. Då sidan har uppmärksammats flertalet gånger i amerikanska media kan man tänka sig att berättelserna lästs av många. Det är kanske troligast att det är flest kvinnor som tagit del av berättelserna när de själva sökt sig till sidan för att dela med sig av egna erfarenheter. Antas Bitzers perspektiv på retorisk situation skall publiken, för att klassas som en retorisk sådan ha möjlighet att förändra det påträngande problemet i en positiv riktning. Å ena sidan skulle man kunna tolka det som att det är männen som i det här fallet utgör den retoriska publiken. Männen som mansplainer borde rimligtvis vara de som kan få slut på mansplainingen och därigenom låta kvinnor ta samma plats i det offentliga rummet. Som jag nämnde ovan påpekar Solnit i sin essä att mansplaining inte är en medfödd brist hos männen. Mansplaining kan ses som ett uttryck för den maktstruktur som vi alla socialiseras in i, där män är överordnade kvinnor. Till socialisering av könsroller bidrar hela samhället. Med detta sagt kan man påstå att alla människor har en möjlighet att i längden påverka det större problemet som utgörs av en skev maktbalans i samhället där män är överordnade kvinnor. Det mindre problemet i just den situation som väckt den retoriska responsen är dock mansplaining och det är männen som utför detta som kan ta ansvar för att upphöra med den typen av handling. Vem som kan anses vara publiken är viktigt i frågan om vilken funktion berättelserna kan fylla. Om man utgår från att enbart kvinnor utgör publiken kan en typ av slutsats genereras, medan vittnesmålen kan fylla en annan funktion om de når ut även till de män som kan göra sig skyldiga till denna typ av handling. I analysen kommer jag därför utgå ifrån att män såväl som kvinnor kan ha nåtts av texterna samt diskutera vilka olika typer av funktion texterna kan tänkas fylla utifrån dessa olika perspektiv.

4.1.3 Constraints

Trots att Millers definition av den retoriska situationen har sin kärna i den kollektiva förståelsen för ett socialt problem i en upprepad situation väljer jag att lyfta några av de retoriska begränsningar som kan tänkas ha format innehållet i berättelserna. Då det finns många likheter såväl stilistiskt som innehållsligt kan det vara av värde att ta upp några av de aspekter som kan ha format den retoriska responsen.

Till externa begränsningar kan Tumblr-sidans utformning och beskrivning räknas. Författarna till berättelserna måste förhålla sig till instruktionerna som finns på hemsidan samt till den definition av mansplaining som finns skriven av moderatorerna för forumet. Som jag tidigare nämnt ser moderatorerna det inte som sin uppgift att avgöra vad som är mansplaining eller inte, men det är ändå troligt att kvinnor som funderar på att dela med sig av ett personligt vittnesmål läser deras definition av mansplaining och därefter väljer den upplevelse som stämmer bäst överens med beskrivningen. Eftersom sidan startats som en reaktion på Solnits essä är det till stor del hennes beskrivning av problemet mansplaining som ligger till grund för den definition av ordet som finns att läsa på hemsidan. Därför kan essän i sig ses som både en begränsning och som en inspiration för författarna till vittnesmålen. På samma sätt kan man tänka sig att retoriken formas av att läsa tidigare berättelser som finns delade. Att det står ”*Academic Men Explain Things to Me*” som rubrik på sidan kan hindra kvinnor som vill dela med sig av en upplevelse som själva anser sig stå utanför denna sfär. Slutligen kan det givetvis finnas ickebinära som identifierar sig med berättelserna men som inte känner att de tillåts dela med sig, eftersom det uttryckligen står att detta är en plats för *kvinnor* att dela med sig av sina personliga erfarenheter.

Interna begränsningar kan exempelvis vara personens förmåga att uttrycka sig i skrift samt personens ethos sedan tidigare. Då berättelserna publiceras anonymt bör ethos-aspekten inte vara av någon större betydelse. Däremot kan osäkerhet kring begreppet mansplaining ses som en intern begränsning, då någon som inte är påläst kan känna sig osäker på om dennes upplevelse platsar i forumet.

4.2 Stil och innehåll

När Campbell undersökte vilka som var de utmärkande stildragen i kvinnorörelsens retorik antog hon en bred definition av “stildrag” eftersom hon menade att kvinnans frigörelse i sig kan ses som en “övertygande kampanj”. Hon menar att det inte bara är ordval och språket som sådant som utgör stilen utan att kommunikationens struktur, relationerna mellan deltagarna och sättet att betona vissa argument även kan räknas till dessa stildrag.⁵⁴ Därför kommer jag inledningsvis analysera stil, innehåll och strategier i förhållande till Campbells teori om den feministiska retoriken vilken hon framställer som en motsats till den klassiska retoriken. Därefter undersöks den återkommande stilfiguren ironi.

---

⁵⁴ Campbell, 2003, 22.

4.2.1 Feministisk retorik – en antiretorik

Den feministiska retoriken som Campbell beskriver kan ses som en typ av “antiretorik” då den på många sätt är en motsats till de komponenter som tillsammans utgör den klassiska retoriken. Nedan undersöks mitt material utifrån rubriker som utgör utmärkande drag för den feministiska retoriken samt om och hur berättelserna kan sägas vara antiretoriska.

4.2.1.1 Privat eller offentlig kommunikation

Retoriken i de undersökta artefakterna framstår på flera sätt som en motsats till den klassiska talarkonsten. Som tidigare nämnt är de publicerade på ett mikrobloggforum. Omständigheterna kring berättelsernas publicering hjälper oss att på flera sätt avgöra huruvida de kan sägas ansluta sig till den klassiska retoriken eller om de lever upp till de typiska dragen för en feministisk motretorik.

Mansplained.tumblr.com, som är det forum där berättelserna finns publicerade är visserligen öppet för vem som helst att besöka och kan på så sätt ses som offentligt. Det finns dock ingen tydlig publik, på det sätt som det kan göra om man håller tal på en offentlig fysisk plats. Eftersom det enda som är publicerat på sidan är personliga vittnesmål om mansplaining kan formen jämföras med de samtalsgrupper Campbell beskriver, om än i ett digitalt format utan fysisk närvaro. Det faktum att vem som helst kan ta del av berättelserna möjliggör att forumet kan fylla en ytterligare funktion än vad de ursprungliga samtalsgrupperna för kvinnor gjorde. Funktionsaspekten kommer diskuteras mer ingående längre fram i analysen.

4.2.1.2 Avsaknad av agonism

Berättelserna i sig kan varken ses som agonistiska eller framförda av en auktoritet. Kvinnorna som delar med sig av sina erfarenheter framför sitt perspektiv på en situation, det finns dock inget explicit i texten som kan tolkas som en strid mot andra intressen eller värderingar. Genom en förståelse för kvinnors utsatta situation i samhället som underordnade i en patriarkal samhällsställning går det dock att tolka det som att kvinnorna målar upp en bild av det onda, vilket, beroende på vem som läser texten, kan upplevas som agonistiskt. Mellan berättarna och inläggen finns dock ingen agonism. En funktion som finns på Tumblr-sidan är att inläggen kan “gillas” eller “rebloggas” av andra Tumblr-användare. Om en användare delar ett inlägg på sin sida, finns det dessutom en möjlighet att lägga till en kommentar. Genom att göra en närmre

undersökning av dessa delningar och kommentarer går det att konstatera att mellan de läsare som interagerat med inlägget och den som bidragit med berättelsen finns i de undersökta fallen ingen strid mellan läsare och berättare. Berättelse 2. har exempelvis 2346 reaktioner vilka utgörs av antingen “gilla-markeringar” eller delningar med kommentar. Kommentarer utgörs enbart av medhåll och uppmuntran. Det går alltså att säga att stämningen i forumet präglas av närhet, förståelse och bekräftelse. Huruvida retoriken i berättelserna kan upplevas som agonistisk blir också något att diskutera vidare under den analysdel som behandlar vittnesmålen funktion.

4.2.1.3 Avsaknad av auktoritet

De som delar med sig av erfarenheterna är anonyma och därför inga som kan ses som vägvisande ledare. Moderatorerna som publicerar berättelserna syns inte bland berättelserna, deras enda närvaro finner besökare under flikarna “info” och “submit a post”. Att moderatorerna under fliken “info” klargör att de inte ser det som sin uppgift att avgöra vad som är eller inte är mansplaining, gör att varje kvinna som delar med sig av sin erfarenhet har full auktoritet över sin berättelse i den bemärkelse att varje kvinna är expert på sitt eget liv och sina egna upplevelser. Detta gör att retoriken inte blir auktoritativ eftersom ingen ledare styr över retoriken i forumet.

4.2.1.4 Ospecifikt budskap

Campbell poängterar avsaknaden av specifikt budskap i kvinnorörelsens retorik, och menar istället att deltagarna uppmuntras att söka och finna sina egna sanningar och meningar.

Detta är ett stilistiskt drag som stämmer väl överens med mitt undersökta material. Berättelserna är kvinnornas egna sanningar och det finns inga uppmaningar till läsare att ansluta sig till en viss handling eller krav på att hantera situationen på något särskilt sätt. Följaktligen kan också konstateras att retoriken inte är persuasiv. Tesen som förs genomgående i alla de undersökta vittnesmålen är att det den berättande kvinnan utsatts för har upplevts som mansplaining samt har fått henne att känna sig förminskad eller förlöjligad.

I berättelse 1. berättar exempelvis en kvinna som själv är materialingenjör om hur en man som levererat ett defekt tak till henne förklarar att det inte är något fel på taket han levererat. Efter att han på ett översittaraktigt sätt berättat för henne hur det egentligen ligger till med takpannorna berättar hon att hon är materialingenjör och vet hur processen går till samt förklarar

för honom att det visst är fel på takpannorna. Hon får, efter sin redogörelse, ett nytt och bättre tak av inspektören. Hon avslutar berättelsen med den självreflekterande kommentaren ”Maybe I helped change that group of men’s perception of womean??? Maybe not, but it sure was satisfying!” Detta uttalande skulle man kunna tolka som en inspiration för andra att handla på ett visst sätt i en situation där man upplever sig bli utsatt för mansplaining. En tolkning av delgivandet av just denna berättelsen kan vara att hon förespråkar att kvinnor skall stå upp för sig själva och påskina sin kompetens i situationer där det förutsätts, tillsynes enbart med grund i det konstruerade könet, besitter mindre kompetens inom vissa områden. Å andra sidan finns ingen explicit uppmaning eller krav till andra kvinnor att de borde agera på detta sätt, men den självreflekterande kommentaren på slutet kungör ändå att kvinnan som återger denna berättelse tror att hennes handlande kan ha gjort skillnad och påverkat de män som var inblandade i händelsen.

Om man lyfter blicken från de enskilda texterna och ser den större helheten som de undersökta vittnesmålen tillsammans bildar blir ytterligare ett fenomen tydligt. Trots att det inte finns tydliga explicita budskap i varje text målar de tillsammans upp bilden av en struktur som visar att mansplaining inte är enskilda företeelser utan att de utgör ett mönster av ett förtryck, vilket många kvinnor upplever i vardagliga situationer i samtal med män, då dessa män tror sig veta bättre trots att de inte känner till kvinnans kompetens i det specifika ämnesområde som samtalet kretsar kring. Det budskap som går att uttolka genom en läsning av de utvalda berättelserna är att mansplaining är ett återkommande problem som många kvinnor upplever i vardagliga situationer samt på arbetsplatsen, och vidare att detta är något som skadar kvinnors självkänsla och möjlighet att få existera på samma villkor som män. Förslag på åtgärder för hur detta skall lösas på ett strukturellt plan är dock något som saknas i texterna.

4.2.1.5 Vikten av det känslomässiga (pathos) och personliga (ethos)

Campbell beskriver att något som utmärker den feministiska retoriken stilmässigt är att lyfta fram personliga erfarenheter och känslor samt att kunna visa det egna jaget- att vara självkritisk eller självavslöjande.⁵⁵

I alla de undersökta berättelserna är det personliga erfarenheter som lyfts fram och i vissa fall kommenterar kvinnan som författat texten hur situationen har fått henne att känna. Gemensamt

---

⁵⁵ Campbell, 2003, 24.

för många av berättelserna är att de är konkreta, korta och koncisa. Det läggs inte så stor vikt vid miljö- eller personbeskrivningar utan fokus ligger på upplevelsen av mansplaining samt i vissa fall hur kvinnan har reagerat eller hanterat situationen, vilket hjälper läsaren att tolka hur mansplaining kan få kvinnor att känna.

I berättelse 3. får vi exempelvis veta att en kvinna fick förklarat för sig, av en okänd man hur en busshållsplats fungerar. I historien finns ingen målande beskrivning av mannen, platsen eller andra omständigheter runtomkring, vi får bara ta del av sekvensen när han förklarar för kvinnan: “For example, the 43 doesn’t stop here, because the number ‘43’ isn’t on this sign”. Att det inte finns beskrivande, värderande eller värdeladdade ord runtomkring gör att läsaren själv får dra slutsatser kring händelsen, varför den kan upplevas som mansplaining samt om den är ett bevis för en större struktur. I slutet av berättelse 3. kommenterar kvinnan “I was so flabbergasted all I could do was respond “that is correct” like his third-grade teacher reviewing an assignment until he finally left”. I denna mening har vi två saker att ta fasta på för att förstå hur kvinnan upplevde situationen. Dels skriver hon att hon var *flabbergasted*, förbluffad, samt att hon avslutar med “until he finally left”, vilket tyder på att hans sällskap samt handling var oönskade från kvinnans sida.

4.2.1.6 Själavslöjande och självreflektion

I Campbells artikel om kvinnorörelsens retorik menar hon att viktig del i kvinnans frigörelse är att kunna visa det egna jaget genom självavslöjande och självkritik samt att kunna modifiera jag-begreppet för att uppnå en känsla av autonomi.⁵⁶ Den generella självbilden hos kvinnor som Campbell beskriver då artikeln skrevs (1973) är mycket negativ och hon menar att en kritisk självgranskning genom vilken man förstår ambivalensen i sina inre känslor är en viktig del i processen att bli fri. Även om påståendet om att kvinnor har en negativ självbild säkert i stor utsträckning fortfarande kan vara giltig så är det ingenting som lyser igenom i de undersökta texterna. Tvärtom kan jag konstatera att i nästan alla de artefakter som utgör mitt empiriska material finns ett segment där kvinnan som återger sin upplevelse poängterar sin egen kompetens på området där hon upplever sig bli utsatt för mansplaining. Självbild är givetvis ett komplext begrepp som ligger utanför denna uppsatsens undersökningsområde. Det går således inte att avgöra en kvinnas självbild utifrån en berättelse på ca 100 ord, men enligt min tolkning förstår de flesta kvinnorna som delat med sig av sin upplevelse sin egen kompetens och

---

⁵⁶ Campbell, 2003, 23.

trovärdighet i den givna situationen. Istället för självkritik eller självavslöjande är ett tydligt drag i mitt empiriska material en slags självreflektion som visar på förståelse för de förväntningar som den konstruerade könsrollen innebär.

Genom att påtala sin kompetens i berättelsen stärker kvinnan sitt ethos samt berättigar även berättelsens plats på en Tumblr-sida för mansplaining. Nedan följer några exempel på hur kvinnorna som återgett sina upplevelser poängterar sin trovärdighet i den beskrivna situationen.

Berättelse 6. inleds med "I am an American doctoral candidate at the University of Oxford.". Läsaren får omedelbart reda på kvinnans utbildningsbakgrund innan berättaren går vidare och redogör för den mansplaining hon utsatts för. Att få reda på att berättaren är doktorand kan uppfattas både som ethosstärkande samt kan ge läsaren en uppfattning om vilken typ av kunskaper kvinnan besitter. När mansplaining-momentet sedan handlar om att en man förklarar för henne vad en premiärminister är för något stärks förståelse för varför situationen upplevdes som mansplaining.

Även i artefakt 5. inleds berättelsen med "I, a PhD student, had an intro lecture on gender and post-colonial theory for our bachelor students". Läsaren får reda på att kvinnan som berättar är en doktorand som har kunskaper om genus och postkolonialism. Detta stärker hennes ethos eftersom den manliga student som sedan utsätter henne för mansplaining gör det på just temat kunskap i relation till kön. Inledningen signalerar både för läsaren samt för kvinnan som har skrivit att hon troligtvis besitter större kunskaper i ämnet samt att hon i situationen var en auktoritet i förhållande till den unga mannen. Att inleda med sin kompetens kan ses som en slags självreflektion som signalerar att kvinnan i fråga vet att hon kan sitt ämne, och kan därigenom styrka varför mannens språkhandling klassas som mansplaining.

Ytterligare en aspekt som kan ses som självreflektion och som även bidrar till förståelsen av den retoriska situationen är att det i flera av vittnesmålen går att återfinna segment där berättaren reflekterar över att samtalet i vilket hon har upplevt mansplaining har behandlat ett typiskt mansdominerat område eller ämne. Genom dessa segment går att utläsa att kvinnan i fråga förstår vilka förväntningar som finns i den kvinnliga könsroll hon blivit tillskriven av samhället. Förväntningarna på könsrollen kan dessutom ses som en förklaring till mannens beteende.

Ett exempel på detta är berättelse 10, där berättaren anger "I'm a drummer in a metal band -not only do I play a male-dominated instrument, but I play a male-dominated genre. And I'm blond. Triple whammy." Hon återger även tidigare sexistiska kommentarer som hon fått utstå i musiksammanhang innan hon redogör för den specifika händelse som hon upplevt som mansplaining. Denna inledning till berättelsen blottlägger kvinnans förförståelse för situationen samt för de förväntningar som finns på henne dels som kvinnlig trummare samt som musiker i en mansdominerad musikgenre.

4.2.2 Ironi som stilgrepp

Utöver de stildrag som Campbell anser typiska för den feministiska retoriken är ironi en återkommande stilfigur i de undersökta berättelserna. Ironi kan kortfattat beskrivas som när retorn säger en sak men menar dess motsats. En ironisk fras, oavsett om den är en motsats till vad som vill sägas eller inte, markerar en distans till ordens bokstavliga mening. Ironi kan verka som ett sammanhållande band med publiken eftersom den sanna betydelsen i den ironiska frasen förstås tack vare de förkunskaper eller den gemensamma referensram som delas med publiken.⁵⁷

I berättelse 8. skriver en kvinna om hur en engelsk gentleman under en flygresa ville upplysa henne om hennes hemstad i Indien vilket hon beskriver med följande mening:

"Thankfully, he was kind enough to enlighten me about where it was actually located and then explained to me that I was incorrect because of women's constitutional inability to discern west from east"

Genom att använda ironi i det här fallet stärker berättaren åsiktsgemenskapen med de andra kvinnor som blivit utsatta för mansplaining eftersom alla förstår att hon varken var tacksam för mannens upplysning om var hemstaden låg eller för den "fakta" om att kvinnor inte kan skilja väst från öst. Ironin i det här fallet tydliggör att kvinnan som upplevt situationen tyckte att det var ett olustigt uttalande likväl som att frasen förtydligar att situationen var mansplaining. De läsare som saknar förförståelse för fenomenet mansplaining och som inte förstår vilken kontext berättelsen är hämtad ur skulle troligtvis inte tolka frasen som ironisk, och ej heller förstå dess bakomliggande budskap.

---

⁵⁷ Lennart Hellspång, *Konsten att tala - Handbok i praktisk retorik*. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur, 2011, 142.

Även i berättelse 4. går att urskönja en sarkastisk kommentar till händelsen som den skrivande kvinnan upplevt som mansplaining. Kvinnan som berättar har ett till en början oskuldsfullt samtal med en bartender om att det är få kvinnor som pluggar deras program. När han säger att han antar att kvinnan och hennes kompis har kunnat välja fritt bland killarna svarar hon "Yeah. The dudes in this program are so weird I can't even decide which brain to dissect first.". Troligtvis menar inte kvinnan att hon tänker dissekera sina klasskamrater, utan den sarkastiska kommentaren kan ses som en kritik till det mannen sagt och kanske även en ansats att försöka tysta honom.

Sammanfattningsvis går det att säga att i flera av texterna har kvinnorna använt sig av sarkasm eller ironi. I vissa fall har det gått att se den beskrivna dialogen och i andra fall som en kommentar till händelsen. Ironin kan verka som ett sammanhållande band för andra som förstår situationen på samma sätt som kvinnan som delgivit berättelsen. Gentemot mannen som utfört handlingen kan det dock verka som förlöjligande och tystande. Även i de fall där berättelsen i sin nedskrivna form innehåller humoristiska eller ironiska kommentarer kan det fylla denna funktion för de som läser berättelsen i efterhand. De ironiska kommentarerna kan ge läsaren en indikation på hur man bör känna i en sådan situation samt kan skapa identifikation med läsare som upplevt något liknande.

4.3 Funktion

4.3.1 Medvetandegörande

Den medvetandegörande-process som av Campbell beskrivs som utmärkande för den feministiska retoriken tar plats i små ostyrda grupper och utgör en strategi som är anpassad till feminismens problem. Då de problem kvinnor möter idag likväl som den feministiska rörelsen ser annorlunda ut jämfört med när artikeln skrevs är den process av medvetandegörande som formas i de undersökta berättelserna anpassad till andra problem än de beskrivna av Campbell. De kvinnor som delat med sig av sina berättelser har andra och förmodligen i regel bättre sociala förutsättningar än tidigare generationer feminister, men möter också andra hinder. Sowards och Renegar beskriver att diskriminering på grund av kön idag ofta tar sig uttryck i mer subtila former, eftersom vissa anser att feminismen redan nått sitt mål och att jämställdhet mellan

könet är uppnådd.⁵⁸ Den retoriska situation kvinnorna på den här Tumblr-sidan möter anser jag vara av mer subtil karaktär. Många av de kvinnor som delat sin erfarenhet på sidan har akademisk utbildning och eller prestigefyllda jobb. Jämfört med Campbells beskrivning av att kvinnor lever isolerade från varandra bundna till hemmet ser vi alltså ett stort framsteg i såväl ekonomisk som social rättvisa för kvinnor. Illusionen om att jämställdhet är nådd går dock i kras när vi ser mansplaining - ett problem bundet till könsmaktsordningen - upprepas genom tusentals kvinnors vittnesmål. Ett talande exempel för den här illusionen samt för den subtila diskrimineringen ser vi i berättelse 5. när en man efter en föreläsning i genus går fram och förklarar för föreläsaren (kvinna) att kvinnor har ett medelmåttigt intellekt i förhållande till män och anger "internet" som källa. Här ser vi tydligt utvecklingen av både kvinnors möjligheter, feminismen och dess retoriska problem genom att 1) Kvinnan har akademisk utbildning och undervisar. 2) Genus är ett erkänt ämne på det universitet där kvinnan undervisar. 3) Även män deltar i den feministiska diskursen. Trots detta tror sig mannen ändå besitta mer kunskap på ämnet än föreläsaren själv och förminskar henne genom att opåkallat lägga fram oriktiga fakta på ett sätt som får kvinnan i fråga att känna sig förminskad.

Den mest framstående skillnaden vi ser av hur processen utformas i mitt empiriska material i förhållande till Campbells teori är att medvetandegörandet inte sker i smågrupper i den fysiska verkligheten. Genom att förflytta gruppens interaktion till ett internetforum är det lättare för kvinnor att ansluta sig och erfarenheterna kan nå en bredare publik samt få större spridning. Att det inte krävs någon fysisk sammankomst gör det lättare för kvinnor att dela med sig av sina personliga erfarenheter vilket även kan leda till en större mångfald av berättelser.

Ytterligare en faktor som ingår i medvetandegörandeprocessen idag är inkludering av fler typer av kvinnor och icke-män i den feministiska rörelsen. I berättelse 2. lyfts ett intersektionellt perspektiv när kvinnan beskriver "Mansplaining with a Side Order of Racism". I den tidigare feministiska rörelsen inkluderades ofta endast vita medelklasskvinnor och personer som inte tillhörde denna grupp kunde ha svårt att identifiera sig med rörelsen. I berättelse 2. ser vi att sexism och rasism kan samspela och att kvinnan som delat berättelsen upplever flera lager av förtryck simultant. Att kvinnan har delat sin berättelse på Tumblr-sidan kan ses som ett bevis på att även hon känner sig inkluderad i den grupp som delar erfarenheter om mansplaining med

---

⁵⁸ Sowards & Renegar, 2004, 539.

varandra. I ett större perspektiv kan detta ses som en indikation på att dagens feminism inkluderar fler samt innehåller bredare perspektiv.

4.3.2 ”Göra våld på verklighetsstrukturer”

Campbell skriver att utöver medvetandegörande och delgivandet av personliga erfarenheter är ett kännetecken för kvinnorörelsens retorik att ”göra våld på verklighetsstrukturer” genom bruk av utmanande och konfrontativa strategier.⁵⁹ Hon menar att dessa strategier bryter mot normer gällandes kvinnans decorum, ”kvinnlighet” och moral samt kritiserar kulturens psykosociala realitet. Även om de undersökta berättelserna i denna uppsats inte behandlar några radikala ämnen eller är särskilt utmanande i sin framtoning, så vill jag argumentera för att de ändå på flera sätt kan ”göra våld på verklighetsstrukturer”. Det som Campbell beskriver som verklighetsstrukturer kan i många avseenden i retoriska termer liknas vid den doxa⁶⁰ som råder i det samhälle hon beskriver. Fenomenet mansplaining, så som det beskrivs i det undersökta materialet, uppkommer just för att mannen i de olika beskrivna situationerna utgår från att kvinnan inte kan någonting om det ämne som avhandlas i situationen. Därför kan sägas att hans uppfattning om verkligheten skiljer sig från kvinnans och därigenom även hans doxa. Här avser jag inte framstå som essentialistisk genom att påstå att det finns en manlig och en kvinnlig doxa, däremot skulle man kunna säga att mannens handling kan ses som en missanpassning till situationens doxa. Hur gör då vittnesmålen om mansplaining ”våld på verklighetsstrukturer”? Dels kan kvinnan genom direktreplik eller handling i situationen (som finns att läsa i flera analys exempel ovan) slå hål på mannens uppfattning om vad en kvinna kan eller inte kan. På det sättet kan man säga att hon gör motstånd till den könsroll och de förväntningar som vilar på henne för att hon är kvinna. Den andra aspekten är att delgivandet av berättelser kan synliggöra ett mönster i mäns sätt att kommunicera med kvinnor i vissa situationer och därigenom skapa en ny doxa.

4.3.3 Göra det personliga politiskt

Genom att dela med sig av sin upplevelse om mansplaining i ett forum där tusentals andra kvinnor gjort detsamma blottläggs en struktur och det som tidigare kunnat uppfattas som ett isolerat och individuellt problem blir istället gemensamt. Det personliga problemet förvandlas

---

⁵⁹ Campbell, 2003, 26.

⁶⁰ *Doxa* är den situerade och föränderliga kunskap som tas för givet och definierar den uppfattning som råder inom olika sociala grupper. Detta genomsyrar såväl språkval som handlingar och tankesätt. Mats Rosengren, *Doxologi: en essä om kunskap*. 2 uppl. Åstorp: Retorikförlaget, 2008, 80.

till ett politiskt problem, vilket Campbell också menar är målet med medvetandegörande. Mångfalden av historier gällande mansplaining som handling gör att kvinnor som läser texterna säkerligen kan identifiera sig och placera liknande upplevelser som mansplaining. Som Campbell påpekar finns ingen tydlig partilinje för hur problemet skall tacklas och som nämnt ovan finns inga uppmaningar till handling inbäddade i vittnesmålen. Ett resultat som dock kunnat ses till följd av Tumblr-sidan är en samhällsdebatt och otaliga artiklar gällande fenomenet mansplaining i såväl amerikansk som svensk media. Delgivandet av personliga berättelser om mansplaining kan därför ses som ett nödvändigt första steg i kvinnors kamp för social rättvisa i allmänhet och jämställdhet i kommunikationssituationer i synnerhet.

4.4 Sammanfattning och slutsats

I min analys har jag undersökt likheter gällande stil, innehåll och retorisk situation hos de tio utvalda vittnesmålen om mansplaining. Genom att undersöka stil och innehåll utifrån de rubriker som Campbell beskriver som utmärkande drag för kvinnorörelsens retorik har jag kunnat se likheter och skillnader i såväl framställning som funktion hos personliga erfarenheter berättade av kvinnor. Slutligen har jag med hjälp av nyare forskning om medvetandegörande kombinerat med Campbells teori tolkat vilken funktion dessa vittnesmål kan fylla i en fortsatt strävan efter jämställdhet mellan könen.

Den retoriska situationen analyserades utifrån Millers sätt att förstå *exigence* som en slags kollektiv förståelse för ett socialt fenomen. Jag utgick alltså från att de som sökt sig till sidan för att dela med sig av en berättelse delade en förståelse för både definitionen av mansplaining samt att det är ett uttryck för kvinnors underläge i könsmaktsordningen. I denna del av analysen fastslog jag att fenomenet kan ses som ett strukturellt problem som många kvinnor behöver förhålla sig till i vardagen. Med denna utgångspunkt ville jag också undvika missförstånd om att mansplaining skulle vara ett medfött beteende hos män. Med utgångspunkten att mansplaining är en del i ett större patriarkalt förtryck ligger även synen på kön som socialt konstruerat inbäddad.

Vidare gjorde jag en ansats till att undersöka vilka som skulle kunna vara publik till den undersökta retoriken. Då berättelserna är publicerade på internet går det inte att fastslå vilka som nås av vittnesmålen. Jag gjorde ett antagande om att det kan vara en majoritet kvinnor som söker sig till sidan för att själv dela med sig av personliga erfarenheter, men konstaterade

samtidigt att eftersom hemsidan blivit uppmärksammas i amerikanska media kan både män och kvinnor ha läst texterna. Gällande vilken publik som kan ses som retorisk ur Bitzers synvinkel kom jag fram till att männen som utför mansplaining är de som har möjlighet att faktiskt upphöra med handlingen. Å andra sidan hade jag i analysen poängterat att beteendet är insocialiserat och att i denna process har kvinnor såväl som män möjlighet att påverka. Slutligen konstaterades att en rad faktorer eller begränsningar kan ha kommit att forma den retoriska respons som berättelserna utgör. Hemsidans utformning, tidigare kunskap om mansplaining och feminism samt självförtroende var några av de parametrar jag räknade upp som sådana.

Vidare undersöktes stil och innehåll utifrån rubriker hämtade från de drag som Campbell beskriver som typiska för kvinnorörelsen. I denna del av analysen besvarades både frågan om likheter i stil och innehåll samt förhållandet till feministisk retorik som genre. Att alla berättelser är publicerade i en så kallad mikroblogg som är öppen för vem som helst att läsa gjorde att retoriken varken kunde ses som helt privat eller helt offentlig. De samlade berättelserna på sidan tillsammans med de kommentarer som finns att läsa påminner mycket om Campbells beskrivning av de slutna samtalsgrupperna som fanns i 70-talets kvinnorörelse. Det faktum att vem som helst kan söka sig tillsidan, samt att sidan blivit omskriven i tidningar gör den även offentlig. Då det inte finns mycket forskning om retorik och internet är det svårt att avgöra hur denna punkt skall bedömas.

Det undersökta materialet anslöt sig till Campbells teori om avsaknaden på agonism i den feministiska retoriken. Som nämnt, kunde man bland kommentarer och delningar urskönja att forumet snarare präglades av närhet, bekräftelse och identifikation. Detsamma gällde avsaknad av auktoritet. Ingen av kvinnorna som författat berättelserna ser sig som en vägvisande ledare. Istället är varje kvinna expert på sitt eget liv och har därför full auktoritet gällande sina egna erfarenheter. Moderatorerna för hemsidan hade kunnat redigera och därigenom styra över retoriken, men de framför att de inte ser detta som sin uppgift.

Berättelserna i sig innehöll heller inga tydliga budskap. I någon enstaka berättelse kunde man se en antydning till uppmaning eller förslag på hur mansplaining som problem skall lösas, men generellt fanns inga uppmaningar eller krav att ansluta sig till en viss handling i de enskilda texterna. Tittade man däremot på texterna som helhet kunde man tolka ett större budskap: att

mansplaining är ett vanligt förekommande problem som förtrycker kvinnor i deras vardag. Förslag på lösning är dock frånvarande i texterna.

Vikten av det personliga och känslomässiga i berättelserna är det tydligaste draget när det kommer till jämförelsen med Campbells beskrivning av kvinnorörelsens retorik. Alla berättelser beskriver personliga upplevelser av mansplaining. I vissa av de undersökta berättelserna kommenterar författaren hur situationen fått henne att känna medan det i andra lämnas till läsaren att tolka. Ironi som stilfigur var återkommande i flera av vittnesmålen vilka hjälpte läsaren att tolka författarens känslor samt kunde stärka åsiktsgemenskapen mellan de som läser och delar med sig av sina erfarenheter i forumet. Ironin kan också tänkas bidra till upplevelsen av en dialogisk och privat kommunikation i forumet eftersom den gör att berättelserna talar mer till de som kan identifiera sig med situationerna samt har förståelse för problemet.

Avslutningsvis så skiljde sig berättelserna från Campbells beskrivning av feministisk retorik som genre i det avseende att kvinnorna som delade med sig av sina erfarenheter inte uttryckte självkritik eller självavslöjande på det sätt som Campbell beskrev. I majoriteten av berättelserna gick istället att se att kvinnorna var väl medvetna om sin kompetens i det samt där hon upplevt sig bli utsatt för mansplaining. Genom att påtala sin utbildningsbakgrund eller profession stärkte författarna sitt ethos vilket förtydligar för läsaren varför situationen upplevts som mansplaining. Självreflektionen kunde också ta sig uttryck i att de berättande kvinnorna återgav en bakgrund innan beskrivningen av händelsen vilken visade att de förstod förväntningar på kvinnans könsroll i den specifika situationen.

Slutligen kommer vi till frågan om vilken funktion vittnesmålen om mansplaining kan fylla i strävan efter jämställdhet mellan könen. Medvetandegörande beskriver både Campbell och Soward som ett av de tydligaste dragen i den feministiska retoriken, men jag vill även argumentera för att denna process är en av de viktigaste funktionerna personliga vittnesmål kan fylla. Handlingsmönstret som berättelserna formar utgör denna process av medvetandegörande. Medvetandegörandets funktion kan vara mångsidig. För berättaren kan det fungera som en typ av katarsis - en självrenande-process. Genom att skriva ned och dela med sig av sin upplevelse av mansplaining kan den utsatta kvinnan sätta ord på sin upplevelse och därigenom adressera problemet i ett självterapeutiskt syfte. Att sedan dela med sig av upplevelsen på en sida där andra gör samma sak kan stärka känslan av gemenskap, systerskap samt skapa identifikation.

När man som utsatt kvinna tar del av berättelser framkallade av en liknande situation som sin egen, kan man se en struktur och därmed bli av med känslor av skuld och skam som kan uppstå om man tror att problemet är individuellt. Det ger även den som tar del av berättelserna möjligheten att upptäcka mångfalden i den feministiska rörelsen genom att få läsa kvinnor av olika bakgrunds upplevelse av mansplaining. I och med att Tumblr-sidan är öppen för vem som helst att läsa kan den som är intresserad av att lära sig mer om fenomenet mansplaining söka sig dit för att få vidga sin förståelse för problemet.

Till följd av medvetandegörandet förflyttas förståelsen av problemet som individuellt till ett gemensamt. Det personliga blir politiskt och man söker en kollektiv lösning till ett kollektivt problem. Som tidigare nämnt finns inte denna lösning i berättelserna som sådana, snarare kan berättelserna ses som vittnesmål eller allegorier vilka kan fungera som bevismedel – pisteis, i en större politisk argumentation. I och med forumets tillgänglighet samt det faktum att publiken inte är statisk har berättelserna möjlighet att nå stor spridning och kan läsas av män såväl som kvinnor. Om berättelserna når ut till exempelvis män eller kvinnor som sedan tidigare inte är insatta i vare sig feminism eller mansplaining kan berättelserna, som Campbell beskriver det, ”göra våld på verklighetsstrukturer”. Detta genom att synliggöra samt bryta ned de förväntningar som finns på könsroller som kan ses som den bakomliggande orsaken till att män mansplainer.

5. Diskussion

Nedan följer en diskussion av resultatens giltighet, betydelse samt förslag till vidare forskning. Därutöver diskuteras valet av teori och metod i förhållande till uppsatsen resultat.

5.1 Resultatdiskussion

Syftet med uppsatsen var att ur ett retorikteoretiskt perspektiv studera personliga vittnesmål om mansplaining för att förstå vilken funktion de kan fylla i en strävan efter jämställdhet. Slutsatsen som kunde dras var att delgivandet av personliga erfarenheter kring problemet kan skapa en större medvetenhet kring mansplaining, blottlägga en struktur i mäns sätt att kommunicera med kvinnor, kritisera den kvinnliga könsrollen samt göra det personliga politiskt. Då varken medvetandegörande eller delgivandet av personliga berättelser är något för världen okänt, valde jag att undersöka berättelsernas retoriska stil och innehåll i ljuset av teori om feministisk retorik som genre.

Ett av de starkaste dragen och samtidigt den tydligaste funktionen berättelserna om mansplaining kan fylla är medvetandegörande. Genom att tusentals kvinnor lämnar vittnesmål om ett gemensamt problem så visar man på att mansplaining är något som många utsätts för och upplever som kränkande. I och med att man blottlägger en struktur förflyttas fokus från individen till kollektivet och en slags bakgrund skapas för att kunna finna en gemensam lösning. Resultatet att kommunikationen kan uppfattas som både privat och offentlig är en intressant aspekt. Desto större spridning berättelserna får desto större medvetenhet kring de strukturella problemen kan skapas. I och med att berättelserna i mitt undersökta fall finns publicerade på internet finns det egentligen inga gränser för hur många som kan nås av texterna. Då hemsidan blivit omskriven i media och begreppet mansplaining diskuterats i USA såväl som i Sverige kan man konstatera att personliga vittnesmål och deras spridning varit effektiva för att initiera en samhällsdebatt. Eftersom det sedan tidigare inte forskats mycket kring medvetandegörande på internet är detta en viktig insikt. Spridningen av personliga vittnesmål och den process av medvetandegörande som den skapar var något som fick stor kraft hösten 2017 i och med #metoo-upproppet i sociala medier världen över i vilket kvinnor vittnade om sexuella övergrepp och trakasserier i en stor skara branscher och områden.⁶¹ I Sverige slog #metoo kraftfullt och många av de män på höga maktpositioner som anklagats för sexuella trakasserier i personliga vittnesmålen blev avsatta från sina positioner.

Vidare väcker resultatet att ironi och sarkasm visat sig vara återkommande i texterna frågan om vem som inkluderas och vem som exkluderas i processen av medvetandegörande, kanske rentav vem den är till för. Som Sowards och Renegards skriver är dagens feminism mer inkluderande och även män engagerar sig i jämställdhetsfrågan. Då ironi kan verka för att stärka åsiktsgemenskapen kan det tolkas som att endast kvinnor känner sig välkomna att ingå i processen eftersom det är de som kan identifiera sig i ironin samtidigt som förövarna målas upp som onda eller dumma. Däri ligger möjligen också en förklaring till varför vissa män (exempelvis de som ringde ned Unionens mansplainingkampanj) ställer sig kritiska till mansplaining som begrepp. Ironin och sarkasmen kan upplevas som en härskarteknik från de vittnande kvinnornas sida och kan därför i viss mån sägas skapa en polarisering. Om man tänker sig att männen som mansplainer är den publik som kan åstadkomma förändring vore det kanske mer fruktsamt att hålla en mer neutral ton i sitt berättande. De personer som ställer sig kritiska

---

⁶¹ Henrik Sköld & Jonas Ohlin, #metoo samlar snart alla branscher i Sverige – här är listan. *SVT*. 2017-11-20 <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/metoo-samlar-snart-alla-branscher-i-sverige-har-ar-listan> (Hämtad 2017-12-20)

till att mansplaining som problem ens existerar kan ha svårt att övertygas av att läsa berättelser som innehåller segment som kan framstå som förlöjligande av män. Utgångspunkten i teori om feministisk retorik såväl som i min uppsats är att kön är socialt konstruerat samt att en könsmaktsordning är någonting som existerar i samhället. De som inte delar denna syn kommer inte att förstå mansplaining som ett strukturellt problem och kommer heller inte dela den tolkning om vilken funktion vittnesmålen kan fylla i strävan efter jämställdhet.

5.2 Vidare forskning

Vilken funktion de personliga berättelserna om mansplaining kan fylla är något som starkt kopplas till vilka som tar del av berättelserna. Utifrån Bitzers teori om den retoriska publiken var det svårt att placera vilka som utgjorde denna då retoriken varken utspelade sig på en offentlig arena eller uttalade explicita krav på förändring. En intressant fråga för vidare forskning inom retorikfältet skulle således kunna vara att undersöka hur publiken positioneras i texterna. Detta skulle även kunna besvara frågan som jag gav antydning till i resultatdiskussionen om vilka som inkluderas respektive exkluderas i processen av medvetandegörande. En tydligare anknytning till tredje eller fjärde vågens feminism skulle kunna hjälpa forskaren att besvara dessa frågor.

5.3 Metod- och teoridiskussion

Att undersöka vittnesmål om mansplaining i ljuset av genreteori i kombination med feministisk retorik har varit fruktbart för att kunna tolka vilken funktion berättelserna kan fylla i en jämställdhetssträvan. En svårighet med att ha ett material bestående av korta berättelser med anonyma avsändare är att många av mina tolkningar har grundats i antaganden om skribenternas förståelse för könsmaktsordningen samt mansplaining som en del av det. Ett mer omfattande material med utförligare resonemang samt kända avsändare hade möjliggjort mer välgrundade tolkningar samt tydligare belegg för mina slutsatser. Med hermeneutik har jag detta till trots kunnat utföra undersökningen med ett växlande perspektiv på del och helhet, förförståelse och förståelse för att kunna tolka berättelsernas funktion. Vidare hade ett teoriavsnitt om kön som social konstruktion kunnat underlätta för den mindre insatta läsaren, då detta är något som nämns genomgående i uppsatsen. Teoriavsnittet om den retoriska publiken visade sig vara aningen bristfälligt i analysen då det inte helt gick att ta fast på vilka som kunde anses tillhöra denna. Möjligtvis hade teori om hur publiken positioneras kunnat vara till hjälp, men samtidigt

vill jag poängtera att nyare teoribildning om internetretorik är en bristvara⁶² och därmed ett område för vidare forskning.

6. Sammanfattning

Uppsatsen har undersökt vittnesmål om mansplaining med syftet att uttala sig om vilken funktion de kan fylla i strävan efter jämställdhet mellan könen. Utifrån retorikteori om genre samt feministisk retorik har artefakternas stil, innehåll och retorisk situation analyserats för att kunna besvara forskningsfrågan. Resultatet visade att processen av medvetandegörande samt blottläggningen av mansplaining som strukturellt problem kan vara några av flera möjliga funktioner som artefakterna fyller. Då det fanns svårigheter i att avgöra vilka som kunde klassificeras som publik till retoriken är undersökningar med större fokus på hur publiken positioneras i berättelserna ett förslag till vidare forskning.

---

⁶²Barbara Warnick, Rhetorical criticism of public discourse on the internet: Theoretical implications. *Rhetoric Society Quarterly*. Vol 28. No 5 (2009) <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/02773949809391131> (Hämtad 2017-12-23)

7. Käll- och litteraturförteckning

7.1 Tryckta källor

Alvesson, Mats & Kaj Sköldberg, *Tolkning och reflektion – Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur, 2008, 193.

Bitzer, Lloyd F. The Rhetorical Situation. *Philosophy and Rhetoric*. vol 1 (1968): 1-14.

Campbell, Karolyn K. & Kathleen H. Jamieson. Form and Genre in Rhetorical Criticism. An Introduction. I *Form and Genre. Shaping Rhetorical Action*, Karolyn K. Campbell, & Kathleen H. Jamieson (red.), 9-32. Falls Church: The Speech Communication Association, 1978.

Dahlin, Maria. Retorisk genreanalys. I *Retorisk kritik - teori och metod i retorisk analys*, Otto Fisher, Patrik Mehrens & Jon Viklund (red.), 163 -176. Ödåkra: Retorikförlaget, 2014.

Evertsson, Marie. Kön. I *Ett delat samhälle – makt, intersektionalitet och social skiktning*, Christofer Edling & Fredrik Liljeros (red.), 50-73. 2 uppl. Stockholm: Liber, 2016.

Foss, Sonja K. & Cindy L Griffin. Beyond Persuasion: A Proposal for an Invitational Rhetoric. I *Landmark Essays on Rhetoric and Feminism 1973-2000*, Cheryl Glenn & Andrea A. Lunsford (red.), 209-227. New York: Routledge, 2014.

Foss, Sonja K, *Rhetorical Criticism - Exploration and Practice*. 4 uppl. Long Grove: Waveland, 2009.

Hellspong, Lennart. Klassikerintro. *Rhetorica Scandinavica*. No 27 (2003): 10-17.

Hellspong, Lennart, *Konsten att tala - Handbok i praktisk retorik*. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur, 2011.

Kohrs Campbell, Karlyn. Kvinnorörelsens retorik: en oxymoron. *Rhetorica Scandinavica* no 27 (2003): 18-32.

Miller, Carolyn R. Genre as social action. *Quarterly Journal of Speech*. vol 70 (1984): 151-167.

Mral, Brigitte. *Talande kvinnor: kvinnliga retoriker från Aspasia till Ellen Key*. 2 uppl. Ödåkra: Retorikförlaget, 2011.

Mral, Brigitte & Lennart Hellspong. Tema: Retorik & Genus. *Rhetorica Scandinavica*. no 27 (2003): 4-9.

Rosengren, Mats, *Doxologi: en essä om kunskap*. 2 uppl. Åstorp: Retorikförlaget, 2008.

Solnit, Rebecca. *Män förklarar saker för mig*. 1 uppl. Göteborg: Daidalos, 2015.

Sowards, Stacey K & Valerie R Renegar. The Rhetorical Function of Consciousness-Raising in Third Wave Feminism. *Communication Studies*. vol. 55 no 4 (2004): 535-552.

Statistiska Centralbyrån -Enheten för befolkningsstatistik. *På tal om kvinnor och män – lathund om jämställdhet 2016*. 2016.

http://www.scb.se/Statistik/Publikationer/LE0201_2015B16_BR_X10BR1601.pdf (Hämtad 2017-12-06)

Tannen, Deborah. *Gender and discourse*. [New ed.] New York: Oxford University Press, 1996.

Warnick, Barbara. Rhetorical criticism of public discourse on the internet: Theoretical implications. *Rhetoric Society Quarterly*. vol 28. No 5 (2009): 73-

84. <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/02773949809391131> (Hämtad 2017-12-23)

Ås, Berit. *De fem härskarteknikerna*. ROKS, 2012.

7.2 Otryckta källor

Bjur, Anna. *En ensam kvinna är bara en slav, men tusen systrar kan ställa krav- En komparativ analys av tre svenska feministiska tidskrifter med utgångspunkt i Karlyn Kohrs Campbells teori om kvinnorörelsens retorik*. Kandidatuppsats, Uppsala universitet, 2013

Ferhatovic, Marina. Mansplaininglinjen blev nedringd – av förklarande män. *Göteborgsposten*. 2016-11-21. <http://www.gp.se/nyheter/sverige/mansplaininglinjen-blev-nedringd-av-forklarande-man-1.3976495> (Hämtad 2017-11-15)

Genre. *Nationalencyklopedin*. 2017. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/genre> (Hämtad 2017-12-06)

Kidd, Anna-Grace. *Mansplaining: The Systematic Sociocultural Silencer*. Student Paper, University of North Georgia, 2017. <https://digitalcommons.northgeorgia.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1681&context=ngresearchconf>

Sköld, Henrik & Jonas Ohlin. #metoo samlar snart alla branscher i Sverige – här är listan. *SVT*. 2017-11-20. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/metoo-samlar-snart-alla-branscher-i-sverige-har-ar-listan> (Hämtad 2017-12-20)

Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. Nyordslista 2015. 2015. <https://www.sprakochfolkminnen.se/download/18.3ba9edd1515c7b7a4f5278/1451282128728/Nyordslista+2015+med+logga+NY.pdf> (Hämtad 2017-12-03)

Unionen opinion. Vad är egentligen mansplaining? 2016-11-11. <https://unionenopinion.se/nyheter/vad-ar-egentligen-mansplaining/> (Hämtad 2017-11-17)

World Economic Forum. Top Ten. *The Global Gender Gap Report 2016*. 2016. <http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2016/> (Hämtad 2017-12-03)

8. Bilagor

Urval av historier från mansplained.tumblr.com

1.

♡ 31

A New Roof

10.23.12

My newly installed fake-slate polymer roof tiles were deformed. The roof installer brought in the president of the tile manufacturer to discuss the issue, as I wanted a new roof. The meeting took place at my house at a time when I was nearly barefoot in flip flops and quite pregnant. The president, in his best 1950s mansplain voice, prefaced the discussion with, "This may bore you" (which is code for "I know you don't understand any of this but" and let slip that these very tiles were prematurely bundled before they fully cooled, but that there was nothing wrong with them and it would be all right. So, I let it slip that I was a Materials Engineer, whose very specialty was polymer processing, that I knew these tiles were thermoset polymers (just like tires) and that they would always remain deformed and keep the shape they were forced into before fully cooled. I then told him he owed me a new roof, thank you very much. He paused a moment, after which he said to his right hand man, "put a new roof on ASAP, and upgrade it". Maybe I helped change that group of men's perception of woman??? Maybe not, but it sure was satisfying!

Share this

engineering pregnancy submission hall of shame

2.

♡ 2346

Mansplaining with a Side Order of Racism

10.30.12

Not strictly academic, but close enough. I'm Asian American and was taking a plane back to my university to finish up my PhD in English Literature and teach a composition class. The man sitting next to me asked me why I was flying from the West Coast to the Midwest. I told him I was going to the University of _____.

He asked me why I was going to the university so I told him I teach English.

He says, "You mean you're learning English."

"No," I say. "I'm teaching English."

"You see," he replies, "You are confusing the words 'teach' and 'learn.' You are learning English."

Share this

hall of shame racist mansplaining submission plane

3.

♡ 262

How Bus Stops Work

5.1.13

Standing at a bus stop tonight, I had a man walk up to me and mansplain how buses/bus stops work - down to "for example, the 43 doesn't stop here, because the number '43' isn't on this sign. And buses run on different time tables on the weekend."

I was so flabbergasted all I could do was respond "that is correct" like his third grade teacher reviewing an assignment until he finally left.

📄 Share this

📌 public transport

📌 submission

4.

♡ 51

My female classmate, the evil genius.

10.19.12

This summer I went out for beers with a few guys and a girl who graduated from neuroscience with me. The bartender was being super friendly with us and asked if there were a lot of females in our program. We admitted that we didn't know a whole lot from our school. The bartender looked at my female friend and went "I guess you've got your choice of the bunch then!" She didn't even blink before responding "Yeah. The dudes in this program are so weird I can't even decide which brain to dissect first."

<https://tumblr.co/ZYC92uVZtaFJ>

📄 share

📌 neuroscience

📌 science

📌 submission

📌 hall of shame

5.

♡ 92

Source: The Internet

10.19.12

I, a PhD student, had an intro lecture on gender and post-colonial theory for our bachelor students. During the break a young, male student came forward and explained to me that all women are average intellectually while men are both the dumbest and the smartest in a population. His source: A graph he had seen on the Internet. He even drew it on the white board for me.

And yeah, he was studying to become a librarian.

<https://tumblr.co/ZYC92uVabewl>

📄 share

📌 student to professor mansplain

📌 hall of shame

📌 submission

6.

♡ 34

The Prime Minister of Australia

10.19.12

I am an American doctoral candidate at the University of Oxford. One night I was out to dinner with my Australian boyfriend (a fellow student) and his Aussie friends. The policies of Julia Gillard came up. "Julia Gillard," he explains to me, pausing the conversation, "is the Prime Minister of Australia." "I know," I respond, in a tone intimating that no further manplaining is necessary. "A Prime Minister," he immediately continues, as if I had said I was a president.

https://tumblr.co/ZYC92uVbjZm_

tags: #politics #submission #hall of shame

7.

♡ 59

Try Mansplaining that to Hemingway

10.20.12

When I was a Creative Writing major in the early 2000s, I took a short story class that required weekly critiques of classic short story collections.

This class had a youngish, literary swinging dick of an instructor, and I was so stunned by an instance of mansplaining from this guy that I wrote a lengthy journal entry about it and occasionally retell the story.

At the time, I was a fan of Hemingway and had had some experience with severe anxiety, and I wrote what I thought was a fairly insightful paper on "A Clean, Well-lighted Place" from that week's collection, which is by Hemingway and includes themes related to depression and anxiety about death, dying, failure and love.

When the papers were returned after grading the next week, the professor called everyone's name, and then finally, called mine last. When I stood up to retrieve my paper, he told me he hadn't finished with mine yet and could have it back the following week.

The next week, he asked me to stay after class to get my paper and grade, and he walked over to my desk, sat down, and said (I SWEAR) "Frankly, I don't think someone who looks like *you* could write something like this."

I told him that I had, in fact, written it and proceeded to explain my thesis.

"Can you define this word? Paean?"

I defined it, and even told him what book I had learned it from.

"How about apotheosis?"

I defined apotheosis and continued explaining my thesis.

At this point, he told me he was going to give me an A, but I should "stop using the thesaurus so much." Yeah, thanks, guy. You just spent an hour telling me how certain you were that I wasn't intelligent enough to have written this in the first place and now the problem is that I'm overusing large words?

Interestingly enough, I am now a full time editor at a national magazine and I recently got a press release about how one of this professor's novels was going to be turned into a movie. I tweeted at him that I guess I should go see it since it was written by a professor who once falsely accused me of plagiarism. He responded that he "had no idea who I was" and "didn't remember anything like that happening."

I responded that I figured that might be the case, and mentioned the year and class... and he deleted any evidence that he had ever responded to me. Apparently if there's one thing mansplainers hate, it's being called out in

<https://tumblr.co/ZYC92uVdopE0>

👤 [one of this](#) 📌 plagiarism accusation 📌 creative writing 📌 hall of shame
📌 submission

8.

West Coast

10.22.12

📖 26

Last night I had a delightful English gentleman argue with me over the location of my home town in India. Thankfully, he was kind enough to enlighten me about where it was actually located and then explained to me that I was incorrect because of women's constitutional inability to discern west from east. After my insistence that it was actually located on the south west coast, he whipped out his iPhone, verified the location (I was, naturally, correct) and then said that he simply needed to do so as he had a 'trust issue'. Still convinced of his incredible intellect, he proceeded to educate me about the history of my country. I have a Bachelor's degree in History and I've nearly finished my Master's in the subject, but sometimes it's fun listening to people and mocking them in your head.

📌 Share this 📌 history 📌 iphone 📌 racist mansplaining 📌 submission
📌 hall of shame

9.

♡ 345

Mansplaining tampons

2.21.13

Last week, my friends and I were on holiday at the sea. We're going to college together (age 20-30). Our house had a small swimming pool, so we would go swimming each evening. One of my male best friends had a bag packed with everything you could only imagine to need, such as bandaids, pain meds, lighters etc., so one of the girls asked him if he'd put a tampon in it. He had. We were sitting with another guy.

"So", my male friend said. "You're on your period?"

"Yeah", she said. Because, duh.

"Well", he said, "a pity you can't come swimming."

Him and the other guy started laughing. When the girl and I, puzzled, wanted to know what was so funny, they explained to us: "You know, when you're on your period, you can't go swimming. Your tampon will swell." And the other guy turned to me because I snorted in disbelief, spilling my drink everywhere, and said: "Well, have you ever worn a tampon?"

It was comical. We sat there, thunderstruck, listening to two guys explaining to us girls how not only we couldn't swim with a tampon, but how they imagined wearing a tampon felt, and how they couldn't understand why women couldn't just take pain meds because the cramps would "go away instantly, why the fuss?". Needless to say, once they had finished their little explaining, we had a good laugh and kindly explained to them what Mansplaining is and why they had just delivered the most ridiculous example one could imagine.

When we had dinner, we retold our little conversation to our other friends and altogether had a really good laugh – the two Mansplainers sat embarrassed and ashamed.

 Share this

 male friend menstruation hall of shame

10.

♡ 31

I've been doing this 10 years longer than you but I'm still wrong?

11.7.12

This isn't academic, but I've seen others' postings similar to mine and I need to get this one out of my system.

I'm a drummer in a metal band—not only do I play a male-dominated instrument, but I play a male-dominated genre. And I'm blonde. Triple whammy. I've been playing for about 13 years and I'll float my own boat by saying that I'm a good drummer, so I've experienced my fair share of prejudice (“Need help carrying that equipment?” “Here, let me take that for you.” “You're really sweet to help your boyfriend.” “Which band member are you dating?”)

A few years ago I was with a friend (let's say more like a good acquaintance) at mutual friend's gig and we were talking about drumming. This good acquaintance had been playing bass for many years but he had just started learning to play the drums and felt like he was progressing quickly. He'd critiqued my playing before, but I'd actually benefited from that particular feedback. However, this time, he said to me “You need to hit harder. Use your whole arms, not your wrists.” Now, let me explain something. Any professional drummer will tell you that “it's all in the wrists.” Hitting hard does not make you a better player, even in metal; you need to value technique, feel and accuracy, and good drumming comes from the wrists.

I told him gently. “No, it's actually about using your wrists and getting a good snapback, like you're drawing the sound out of the instrument. You can play more quickly and more accurately.” To which he replied: “No, it's all in the arms, you see, I've started learning drums, and you just need to hit harder and get more power by bringing your arms all the way up.” This became a back-and-forth argument, where I assured him that if he would “ask any other drummer, period, if you should be playing from the wrists or the arms, and they will all tell you the same thing.”

He refused to believe me. Needless to say, it's left me with a bad taste in my mouth and even though he now works in the same building as me I don't

<https://tumblr.co/ZYC92uWoq0mP> anymore.

metal band hall of shame submission

